

Zavod za zapošljavanje CRNE GORE

Employment Agency Of Montenegro

IZVJEŠTAJ O RADU

za 2009. godinu

Podgorica, februar 2010. godine

SADRŽAJ

	strana
UVOD	4
I OSNOVNI STATISTIČKI PODACI O NEZAPOSLENOSTI	5
II PROGRAMI I MJERE ZAPOŠLJAVANJA	7
1) PROGRAMSKE AKTIVNOSTI	7
1. Saradnja sa poslodavcima	7
2. Priprema za zapošljavanje	7
2.1. Programi obrazovanja za osposobljavanje za zanimanja	8
2.2. Programi sticanja ključnih vještina	8
3. Sezonsko zapošljavanje	10
4. Zapošljavanje pripravnika	11
5. Zapošljavanje i rad stranaca	12
6. Zapošljavanje teže zapošljivih lica	13
7. Javni radovi	14
8. Profesionalna orijentacija	16
9. Profesionalno savjetovanje	17
10. Profesionalna selekcija	18
11. Radioničarske aktivnosti	18
12. Stručni tretman nezaposlenih lica	18
13. Program za dugoročno nezaposlena lica	18
2) CENTAR ZA LJUDSKE RESURSE	19
1. Anketa poslodavaca za 2009/2010. godinu	20
2. Analiza potreba u turizmu	20
3. Prekogranična saradnja (II komponenta IPA)	20
III PRIVATIZACIJA AKCIJA ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE	22
1) Prodaja akcija	22
1. Prodaja akcija putem javnog tendera (grupa 1 iz Plana)	22
2. Prodaja akcija putem aukcije (grupa 2 iz Plana)	23
3. Prodaja akcija na berzi (grupa 3 iz Plana)	23
2) Prodaja udjela	23
3) Realizacija privatizacionih ugovora u toku	23
4) Ukupan prihod od prodaje akcija	23
IV PROGRAM ZA KONTINUIRANO STIMULISANJE ZAPOŠLJAVANJA I PREDUZETNIŠTVA U CRNOJ GORI	25
1. Podnijeti zahtjevi za kredit	25
2. Regionalne komisije	25
3. Odobreni krediti	26
4. Kontrola upotrebe sredstava	26

5. Rad Komisije za dodjelu kredita po pitanjima odlaganja otplate kredita	27
V INFORMATIČKE AKTIVNOSTI	28
VI PRAVNA REGULATIVA	31
1) Normativna djelatnost	31
2) Zapošljavanje stranih državljana	31
3) Osiguranje za slučaj nezaposlenosti	32
4) Javne nabavke	34
4) Pregled sudskih sporova	34
VII ODNOSI SA JAVNOŠĆU	36
VIII MEDJUNARODNA SARADNJA	37
IX STATISTIKA TRŽIŠTA RADA	39
Prilog	56

UVOD

Funkcionisanje Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u 2009. godini odvijalo se kroz realizaciju aktivnosti predviđenih Programom zapošljavanja za 2009. godinu, Statutom Zavoda, Zakonom o zapošljavanju i drugim propisima iz djelokruga rada Zavoda. Izvještaj o radu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore u 2009. godini sadrži informacije i pokazatelje o realizaciji planiranih zadataka. Dio aktivnosti koji se odnosi na realizaciju planiranih zadataka Ekonomskog sektora za 2009. godinu biće obradjen u posebnom izvještaju. Na kraju Izvještaja je dodatak, koji se odnosi na Statistiku tržišta rada, i Prilog.

Osnovne aktivnosti Zavoda u 2009. godini su bile, kao i u ranijem periodu, usmjerene na podizanje kvaliteta ponude radne snage, radi lakšeg zapošljavanja. Takodje je intenzivirana saradnja i sa poslodavcima, u cilju zadovoljavanja njihovih potreba. Time je Zavod, djelujući u pravcu jedne i druge grupe korisnika njegovih usluga, davao doprinos na smanjenju strukturne neusklađenosti ponude i tražnje na tržištu rada.

Na početku treba istaći da se djelovanje ekonomske krize odrazilo i na dešavanja u oblasti nezaposlenosti i zapošljavanja.

Ukupan broj evidentiranih nezaposlenih lica na kraju 2009. godine se povećao i na dan 31.12. iznosio je 30.169. To je više za 1.775 ili 6,25% u odnosu na stanje na dan 31.12.2008. godine (28.394 lica).

Stopa nezaposlenosti na kraju posmatranog perioda iznosila je 11,42% i veća je 6,33% u odnosu na stopu utvrdjenu na kraju 2008. godine (10,74%).

Time je prekinut višegodišnji pozitivan trend intenzivnog pada broja nezaposlenih i stope nezaposlenosti.

U toku 2009. godine u svim oblastima djelovanja Zavoda osjetio se negativan uticaj krize. Svi sektori u Zavodu bili su istovremeno ograničeni i smanjenim obimom sredstava za realizaciju planiranih obaveza, što se takodje odrazilo na krajnji rezultat.

I OSNOVNI STATISTIČKI PODACI O NEZAPOSLENOSTI

U tekstu koji slijedi navedeni su osnovni statistički podaci sa evidencija Zavoda o nezaposlenim licima koja traže posao (stanje je na 31.12.2009. godine, a u zagradi je dato stanje na 31.12.2008. godine, apsolutna i relativna razlika).

Broj nezaposlenih lica: 30.169 (28.394; veći za 1.775 lica ili za 6,25%).

Broj nezaposlenih žena: 13.704 (12.763; veći za 941 lice ili za 7,37%).

Učešće žena u ukupnom broju nezaposlenih lica: 45,42% (44,95%, povećano učešće za 0,47%).

Stopa nezaposlenosti na kraju posmatranog perioda iznosila je 11,42% i veća je 6,33% u odnosu na stopu utvrdjenu na kraju 2008. godine (10,74%).

Najniže stope nezaposlenosti su u opštinama: Plužine (6,72%), Herceg Novi (7,37%) i Budva (8,10%), a najviše u opštinama: Bijelo Polje (18,54%), Cetinje (17,80%), Mojkovac (16,42%).

Broj nezaposlenih nekvalifikovanih i polukvalifikovanih lica (sa I i II stepenom obrazovanja): 7.573 ili 25,10% od ukupnog broja (7.656 ili 26,96%; manji za 83 lica, smanjeno učešće za 1,86%).

Broj nezaposlenih kvalifikovanih lica (od III do VIII stepena obrazovanja): 22.596 ili 74,90% od ukupnog broja (20.738 ili 73,04%; veći za 1.858 lica, povećano učešće za 1,86%).

Broj nezaposlenih lica do 25 godina starosti: 5.133 ili 17,01% (4.413 ili 15,54%; veći za 720, povećano učešće za 1,47%).

Broj nezaposlenih lica starijih od 50 godina: 11.095 ili 36,78% od ukupnog broja (10.084 ili 35,51%; veći za 1.011, povećano učešće za 1,27%).

Broj nezaposlenih lica koja su duže od godinu dana na evidenciji Zavoda: 16.845 ili 55,84% od ukupnog broja (15.774 ili 55,55%; veći za 1.071, povećano učešće za 0,29%).

Broj nezaposlenih lica koja prvi put traže zaposlenje: 11.530 ili 31,42% od ukupno prijavljenih (13.033 ili 31,25%; manje za 1.503, povećano učešće za 0,17%).

Broj nezaposlenih lica koja prvi put traže zaposlenje, a nemaju radni staž: 6.618 ili 21,94% od ukupnog broja nezaposlenih (6.670 ili 23,49%; manje za 52, smanjeno učešće za 1,55%).

Najveći broj nezaposlenih lica je u Birou rada Podgorica (sa kancelarijama u Kolašinu, Danilovgradu i Cetinju) – 9.578 lica ili 31,75% od ukupnog broja (8.907 ili 31,37%; veći za 671, povećano učešće za 0,38%).

Najmanje nezaposlenih lica je na području Biroa rada Bar (sa kancelarijama u Budvi i Ulcinju) – 2.731 ili 9,05% od ukupnog broja (2.571 ili 9,05%; veći za 160, nepromijenjeno učešće – 1,34%).

U 2009. godini oglašeno je 47.551 slobodno radno mjesto, kroz 20.622 prijave o slobodnim radnim mjestima, što je za 17.303 ili 26,68% manje nego u 2008. godini (64.854).

Na neodređeno vrijeme je oglašeno 7.687 ili 16,17% od ukupnog broja oglašanih slobodnih radnih mjesta, dok je na određeno vrijeme oglašeno 21.489 ili 45,19%.

Od ukupnog broja oglašanih slobodnih radnih mjesta na zapošljavanje pripravnika otpada 2.344 ili 4,93%, dok na kategoriju ostale vrste radnog odnosa (pripravnik - volonter, dopunski rad, privremeni i povremeni poslovi, sezonski poslovi, privremeno radno angažovanje, zapošljavanja invalida) otpada 16.031 ili 33,71% svih oglašanih slobodnih radnih mjesta u 2009. godini.

Posmatrano prema vrsti radnog mjesta, 25.467 ili 53,56% su novootvorena radna mjesta, dok su 22.084 ili 46,44% upražnjena radna mjesta.

Najviše oglašanih slobodnih radnih mjesta je u trgovini, opravci motornih vozila i predmeta za domaćinstvo (9.459 ili 19,89%), zatim u gradjevinarstvu (9.146 ili 19,23%), turizmu i ugostiteljstvu (8.822 ili 18,55%).

Prema informacijama dobijenim od strane poslodavaca putem obrasca E3, sa evidencije Zavoda za zapošljavanje u 2009. godini ukupno je zaposleno 20.621 lica, što je za 19.954 ili 49,18% lica manje u odnosu na 2008. godinu.

Posmatrano po opštinama, najviše lica je zaposleno u opštinama: Podgorica – 6.151 ili 29,11% od ukupnog broja, Herceg Novi – 2.712 ili 12,84% i Bar – 1.844 ili 8,73%.

Najmanje lica je zaposleno u opštinama: Plav – 19 lica ili 0,09% od ukupnog broja i Plužine – 24 lica ili 0,11%.

Najviše su zapošljavani srednjoškolci sa četvrtim stepenom obrazovanja – 5.769 ili 27,30% od ukupnog broja, zatim lica sa prvim stepenom – 4.883 ili 23,11%, sa trećim – 4.452 ili 21,07%, dok je najmanje evidentirano zapošljavanja lica sa VII-2 stepenom – 76 ili 0,36% i VI-2 i VIII stepenom (po 3 lica).

Od ukupnog broja zapošljavanja, 9.855 ili 46,64% se odnosi na novootvorena radna mjesta, dok su 11.274 ili 53,36% upražnjena.

Na neodređeno radno vrijeme je zaposleno 3.722 lica ili 17,62% od ukupnog broja, dok su ostali (17.407 ili 82,38%) zaposleni na određeno vrijeme.

Najviše zapošljavanja je bilo na poslovima u trgovini na veliko i malo, opravci motornih vozila i predmeta za domaćinstvo – 6.190 ili 29,30% od ukupnog broja i u uslužnim djelatnostima (hoteli i restorani) – 2.873 ili 13,60%.

II PROGRAMI I MJERE ZAPOŠLJAVANJA

1) PROGRAMSKE AKTIVNOSTI

1. Saradnja sa poslodavcima

U toku 2009. godine Zavod je nastavio da sprovodi aktivan odnos prema poslodavcima kao ključnim činiocima, kako za kreiranje i razvoj programa zapošljavanja, tako i za njihovu realizaciju. U tom smislu su preduzete aktivnosti u pravcu organizovanja: sajмова, okruglih stolova, uključivanja poslodavaca u obuke, izradu programa, monitoring i evaluaciju obuka, kreditiranje, zapošljavanje pripravnika, sezonsko zapošljavanje, javne radove i drugo. Sve to doprinijelo je jačanju povjerenja i uzajamnih veza Zavoda i poslodavaca, što su pokazali i rezultati ankete, koja je sprovedena kod poslodavaca.

Kako se na evidenciji Zavoda povećava učešće teže zapošljivih lica, to zahtijeva aktuelizovanje ovog problema kod poslodavaca, odnosno podsticanje njihove zainteresovanost za uključivanje takvih lica u programe obuke i zapošljavanje, uz određene subvencije.

U cilju unapredjenja rada sa poslodavcima, Zavod je u biroima rada pokrenuo aktivnosti na formiranju posebnih odjeljenja za rad sa poslodavcima, u kojima se efikasno i na jednom mjestu pružaju usluge poslodavcima. S obzirom na informatičku podršku (aplikativni program je završen), pored postojećih (podaci o broju objavljenih slobodnih radnih mjesta i zaposlenih posredstvom Zavoda), obezbijediće se i drugi podaci (broj pozvanih lica po oglasu, broj pripremljenih lica, broj onih koji su prošli selekciju i sl) korisni za analize potreba poslodavaca.

2. Priprema za zapošljavanje

U 2009. godini realizovano je 146 programa pripreme za zapošljavanje u koje je uključeno 2.211 polaznika, što je za 2.632 lica manje u odnosu na 2008. godinu (plan za 2009. godinu ostvaren je sa 46,10%).

Od ukupnog broja realizovanih programa, na stručno osposobljavanje za poznatog poslodavca odnosi se 62 programa, kojima je obuhvaćeno 273 lica (za 624 ili 30,43% lica manje u odnosu na 2008. godinu) i 84 programa obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada sa 1.938 polaznika (za 2.008 ili 49,10% lica manje

u odnosu na 2008. godinu). Od navedenog broja polaznika obuka za tržište rada, 264 su se obučavali za zanimanja, dok su njih 1.674 sticali ključne vještine. Za realizaciju navedenih programa usmjereno je 768.719,60 Eur, što je 2,35 puta manje nego u 2008. godini (1.803.300,85 Eur).

Obuke su realizovane po programima koji obuhvataju sadržaje utvrdjene standardima znanja za određena zanimanja, uz kontinuirano praćenje od strane stručnih lica koja je angažovao Zavod.

2.1. Programi obrazovanja za osposobljavanje za zanimanja

Programi obuke za zanimanja organizovani su u saradnji sa 50 izvodjača, za 537 nezaposlenih lica i lica za čijim je radom prestala potreba, od kojih je programima osposobljavanja za rad na konkretnom radnom mjestu uključeno 273 lica, a u programima obrazovanja i osposobljavanja za potrebe tržišta rada 264 lica.

Navedena lica sticala su funkcionalna znanja i radne vještine za uključivanje u rad u preradivačkoj industriji, građevinarstvu, turizmu i ugostiteljstvu, uslužnim i ostalim djelatnostima.

- Za rad u preradivačkoj industriji osposobljeno je 120 lica, od kojih: 22 za drvopreradivačka zanimanja, 53 za zanimanja metaloprerade i elektrotehnike i 45 lica za zanimanja poljoprivrede, proizvodnje i prerade hrane.
- Obukom za rad u građevinarstvu pripremljeno je 49 lica.
- U programe stručnog osposobljavanja za rad u turizmu i ugostiteljstvu uključeno je 110 nezaposlenih lica.
- Obukom za rad u uslužnim djelatnostima obuhvaćeno je 75, a u ostalim djelatnostima 183 lica.

Za realizaciju navedenih programa stručnog osposobljavanja za zanimanja, usmjereno je 473.865,60 Eur, što je 2,7 puta manje nego u 2008. godini (1.282.973,05 Eur).

2.2. Programi sticanja ključnih vještina

Programima sticanja posebnih znanja, koji su realizovani u saradnji sa 70 izvodjača, obuhvaćeno je 1.674 lica koja traže zaposlenje. Za njihovu realizaciju usmjereno je 294.854 Eur, što je manje u odnosu na 2008. godinu (520.427,80 Eur).

Programi sticanja posebnih znanja obuhvatili su različite programe za obuku polaznika iz oblasti: informatike, stranih jezika, za vozače i nekih drugih (računovodstvo, menadžment, za poslovnog sekretara, turističke vodiče).

- Programi informatičkog opismenjavanja organizovani su za 833 lica, pretežno IV stepena stručne spreme, administrativne grupe zanimanja. U programima su učestvovala i lica VI i VII stepena stručne spreme različitih zanimanja.
- Programi sticanja znanja iz stranih jezika organizovani su za 454 lica, IV i viših stepena stručne spreme.
- Za 214 lica sa evidencije Zavoda organizovani su programi za obuku vozača za »C«, »D« i »E« kategoriju.
- Edukacija nezaposlenih lica za ostale ključne vještine (računovodje, poslovne sekretare, turističke vodiče, voditelje jahti) organizovana je za 173 polaznika.

Broj polaznika obuke za zanimanja i posebna znanja

Rb	Zanimanja i ključne vještine	Biro rada								Ukupno	Procenat ostvarenja plana
		Podgorica	Nikšić	B. Polje	Berane	Bar	H. Novi	Pijevlja			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	I Za poznatog poslodavca	61	74	39	96	-	1	2	273	34,12	
2	II a) Za tržište rada	102	23	23	19	54	11	32	264	22,00	
3	Obuka za grupu zanimanja: (4 + 5 +...+ 9 + 10) ili (I + II a))	163	97	62	115	54	12	34	537	26,85	
4	Poljoprivreda i prerada hrane	7	32	6	-	-	-	-	45	22,50	
5	Drvoprerada	11	7	4	-	-	-	-	22	7,33	
6	Gradjevinarstvo	20	17	12	-	-	-	-	49	19,60	
7	Metaloprerada i elektroteh.	-	27	4	-	2	-	20	53	21,20	
8	Turizam i ugostiteljstvo	26	6	24	8	23	11	12	110	55,00	
9	Uslužne djelatnosti	40	3	-	11	21	-	-	75	25,00	
10	Ostalo	59	5	12	96	8	1	2	183	36,60	
11	Obuka za ključne vještine (12 + 13 + 14 + 15) = (II b) Za tržište rada)	671	104	147	176	110	259	207	1.674	59,78	
12	Kursevi informatike	325	84	75	59	72	78	140	833	53,74	
13	Kursevi stranih jezika	189	20	30	47	38	73	57	454	59,00	
14	Kursevi za vozače	70	-	32	70	-	32	10	214	77,82	
15	Ostala posebna znanja	87	-	10	-	-	76	-	173	84,40	
16	Ukupno za tržište rada (2 + 11) ili (II a) + II b))	773	127	170	195	164	270	239	1.938	48,45	
17	Ukupan broj polaznika (1 + 16) ili (3 + 11)	834	201	209	291	164	271	241	2.211	46,10	
18	Procenat ostvarenja plana	55,60	33,50	29,86	41,57	41,00	67,75	60,25	46,10		

3. Sezonsko zapošljavanje

Prema podacima Zavoda, u 2009. godini je oglašeno 26.096 sezonskih radnih mjesta, što je za 2,95% više u odnosu na 2008. godinu.

Za potrebe turizma i ugostiteljstva traženo je 9.069 radnika ili 34,75% od ukupnog broja oglašanih, za potrebe trgovine 5.595 ili 21,44%, gradjevinarstva 4.079 ili 15,63%, poljoprivrede 1.430 ili 5,48%, i za ostale djelatnosti 5.923 radnika ili 22,70%.

Najviše oglašanih slobodnih radnih mjesta za sezonsko zapošljavanje odnosi se na primorske opštine (13.994 ili 53,63%), a od ukupnog broja oglašanih potreba za ugostiteljskim radnicima, 8.141 ili 89,77% se odnosi na primorske opštine.

Najviše tražena zanimanja su: konobar i šanker - oko 2.000, kuvar - 1.500, pomoćni ugostiteljski radnik - 3.800, sobarica – oko 1.000, kao i značajan broj ostalih zanimanja: servirka, poslastičar, pekar, portir, vešerka, baštovan, radnik na plaži, spasilac i dr.

Pregled prijavljenih slobodnih sezonskih radnih mjesta u 2009. godini - po biroima rada i djelatnostima -

BIRO RADA	Turizam i ugostiteljstvo	Poljoprivreda	Gradjevinarstvo	Trgovina	Ostale djelatnosti	UKUPNO
Podgorica	346	1.254	2.581	2.136	1.434	7.751
Nikšić	215	132	225	869	722	2.163
Bar	5.210	2	886	925	1.210	8.233
Herceg Novi	2.931	3	173	1.262	1.392	5.761
Bijelo Polje	148	34	31	121	425	759
Berane	64	2	146	171	309	692
Pljevlja	155	3	37	111	431	737
UKUPNO:	9.069	1.430	4.079	5.595	5.923	26.096

Shodno Operativnom planu Zavoda za 2009. godinu, biro i rada su preduzimali brojne aktivnosti za pripremu sezonskog zapošljavanja, kako bi ostvarili planirani broj zapošljavanja na tim poslovima.

Ostvarenje Plana bilo je pod stalnim praćenjem i nadzorom Radne i Operativne grupe Zavoda i lica zaduženih na poslovima sezonskog zapošljavanja po biroima i kancelarijama Zavoda. To je omogućilo zapošljavanje 5.409 sezonskih radnika, što je ostvarenje plana za 2009. godinu u iznosu od 90,15%. Ovaj broj, istovremeno

predstavlja oko 20% od ukupnog broja nezaposlenih lica u Crnoj Gori i kreće se u planiranim okvirima.

Sezonsko zapošljavanje u 2009. godini - po biroima rada -

RB	BIRO RADA	PLAN ZA 2009. GODINU	OSTVARENJE PLANA	PROCENAT OSTVARENJA
1	2	3	4	5
1.	Podgorica	1.900	1.300	68,42
2.	Herceg Novi	1.200	1.140	95,00
3.	Bar	1.300	1.294	99,54
4.	Nikšić	500	579	115,80
5.	Berane	350	344	98,29
6.	Bijelo Polje	450	458	101,78
7.	Pljevlja	300	294	98,00
8.	UKUPNO	6.000	5.409	90,15

4. Zapošljavanje pripravnika

Podsticanje zapošljavanja pripravnika je jedna od mjera aktivne politike zapošljavanja koju sprovodi Zavod, kroz učešće u finansiranju njihovog stručnog osposobljavanja za samostalan rad.

Ova aktivnost se realizuje u skladu sa Programom Vlade zapošljavanja pripravnika sa visokom stručnom spremom i Pravilnikom o pripremi za zapošljavanje.

U periodu januar – decembar podnijeto je 1.476 zahtjeva. Zaposleno je uz posredovanje Zavoda 1.632 pripravnika, pri čemu je Zavod učestvovao u finansiranju plata za 1.097 lica.

Realizacijom programa zapošljavanja pripravnika sa visokom stručnom spremom radni odnos je zasnovalo 487 pripravnika. Učešće Zavoda bilo je u visini 80% sredstava predviđenih Opštim kolektivnim ugovorom (plata i topli obrok – bruto iznos).

Pravilnikom o pripremi za zapošljavanje definisana su sredstva za finansiranje pripravnika u visini do 80% najnižeg koeficijenta za odgovarajući stepen stručne spreme, prema kriterijumima iz Opšteg kolektivnog ugovora. Shodno tome, u 2009. godini zaposleno je 78 lica sa višom i 16 sa srednjom stručnom spremom.

Navedenim Pravilnikom namijenjena su u određenom iznosu i sredstva za finansiranje pripravnika sa visokom stručnom spremom koji su studije završili sa prosječnom ocjenom iznad 8,50. U 2009. godini zaposleno je 88 pripravnika koji su ispunili taj uslov.

Za četiri lica koja su primljena na neodređeno radno vrijeme po isteku pripravničkog staža finansirani su doprinosi za socijalno osiguranje.

Vlada Crne Gore, na sjednici od 31. jula 2008. godine, usvojila Predlog programa državne podrške i pomoći »Stimulisanje zapošljavanja u Crnoj Cori - s akcentom na sjeverni region«. Njime je predviđeno da Zavod učestvuje u refundaciji pripravničkih plata za visokoškolce u iznosu od 100% od koeficijenta predviđenog Opštim kolektivnim ugovorom za taj stepen stručne spreme. Po ovom programu, koji se realizuje od 1. septembra 2008. godine, u 2009. godini je zaključeno 424 ugovora o zapošljavanju pripravnika.

Zapošljavanje pripravnika - po djelatnostima i stepenima stručne spreme –

RB	DJELATNOST	BROJ ZAKLJUČENIH UGOVORA					UKUPNO
		POSAO ZA VAS	TALENTI	VSS	VŠS	SSS	
1.	Državna uprava	55	9	85	27	5	181
2.	Školstvo	201	45	195	19	1	461
3.	Zdravstvo	25	2	9	1	5	42
4.	Sudstvo	9	4	51	0	0	64
5.	Advokati	13	3	24	1	0	41
6.	D.O.O.	60	12	71	22	4	169
7.	Banke	0	0	0	0	0	0
8.	Akcionarska društva	22	1	23	3	0	49
9.	Javne ustanove i preduzeća	37	6	17	5	0	65
10.	NVO sektor	2	6	12	0	1	21
11.	UKUPNO	424	88	487	78	16	1.093

5. Zapošljavanje i rad stranaca

U skladu sa Zakonom o zapošljavanju i radu stranaca (»Sl. list CG«, br. 22/08), čija je primjena počela 1.1.2009. godine, i Odlukom o utvrđivanju broja radnih

dozvola za strance (»Sl. list CG«, br. 70/08), Vlada Crne Gore je utvrdila kvotu radnih dozvola za 2009. godinu u ukupnom broju 39.450.

U periodu januar – decembar Zavod za zapošljavanje je izdao ukupno 17.089 radnih dozvola, i to: 23 lične radne dozvole, 6.443 dozvole za zapošljavanje, 9.631 dozvolu za sezonski rad, 892 dozvole za rad za prekogranične usluge, 3 dozvole za rad za dodatno osposobljavanje i usavršavanje, 72 dozvole za rad za kretanje lica unutar stranog privrednog društva, 3 dozvole za osposobljavanje i usavršavanje i 22 dozvole za rad za pružanje ugovornih usluga.

Najveći broj dozvola je izdao Biro rada Bar (sa kancelarijama Budva i Ulcinj) – 6.419 ili 37,56%, zatim Biro rada Podgorica (sa kancelarijama Cetinje, Kolašin i Danilovgrad) – 4.616 ili 27,01% i Biro rada Herceg Novi (sa kancelarijama Tivat i Kotor) – 3.895 ili 22,79%.

Posmatrano prema djelatnostima najviše je odobreno dozvola za gradjevinarstvo (5.785 ili 33,85%), zatim turizam i ugostiteljstvo (5.209 ili 30,48%), poljoprivredu (909 ili 5,32%) i ostale djelatnosti (4.136 ili 24,20%).

6. Zapošljavanje teže zapošljivih lica

Uporedo sa smanjenjem broja nezaposlenih lica mijenja se i njihova struktura na evidenciji. Sve je veće učešće lica sa preprekama u zapošljavanju, tj. lica koja se svrstavaju u grupe teže zapošljivih, kao što su: lica sa invaliditetom, dugotrajno nezaposlena lica, zavisnici od alkohola i psihoaktivnih supstanci, lica sa hroničnim bolestima, sa psiho-fizičkim problemima, samohrane majke, pripadnici etničkih grupa, tehno-ekonomski viškovi itd.

Na evidenciji Zavoda identifikovano je više od 30% teže zapošljivih lica od ukupnog broja nezaposlenih, medju kojima su i lica sa invaliditetom (2.477). Broj teže zapošljivih lica utvrđen je trijažom tj. svrstavanjem prema stepenu zapošljivosti, odnosno vrsti potrebnog stručnog tretmana, u cilju da se prepreke i problemi koje imaju što brže savladaju.

U toku je gradnja Centra za radnu integraciju teže zapošljivih lica – Podgorica, institucije namijenjene svim licima, koji bez mreže podrške i dodatnih stručnih usmjerenja nijesu zapošljiva. U njemu će se realizovati različiti programi prilagodjeni potrebama tih lica.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom donijet je u julu 2008. godine. Cilj ovog zakona je stvaranje uslova za uspješnu

profesionalnu rehabilitaciju, povećanje zaposlenosti lica sa invaliditetom i njihovo ravnopravno učešće na tržištu rada, uz otklanjanje barijera i stvaranje jednakih mogućnosti.

U cilju potpunije izgradnje jedinstvenog i standardizovanog sistema za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom kao i drugih teže zapošljivih lica, u avgustu 2009. godine donijeta su i podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona.

Za primjenu Zakona i podzakonskih akata treba uspostaviti odgovarajuću institucionalnu mrežu, edukovati kadrove – stručnjake raznih profila koji će biti jedan od osnovnih uslova za njihovo sprovođenje, odnosno operativno - stručnu primjenu novog sistema u ovoj oblasti.

Radi se o vrlo složenoj, specifičnoj i po mnogo čemu novoj materiji, koja u zemljama u okruženju nije donijeta ili je donijeta djelimično, tako da zahtijeva jedan ozbiljan i vrlo pažljiv rad, jer put do zaposlenja teže zapošljivih lica, posebno lica sa invaliditetom je znatno duži, komplikovaniji i teži.

U tom cilju, Zavod je ocijenio da je neophodna priprema stručnjaka Zavoda i stručnih lica raznih profila koji će po međunarodnim standardima realizovati programe profesionalne rehabilitacije teže zapošljivih lica. Realizovan je pilot program »Primjena Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom u praksi« u koji su uključena 32 lica sa preprekama u zapošljavanju – rehabilitanta i 11 nezaposlenih visokoškolaca. Takođe, otpočela je i realizacija programa socijalne uključenosti za 16 dugoročno nezaposlenih lica.

7. Javni radovi

U 2009. godini Zavod je realizovao 102 javna rada, u kojima je angažovano 1.531 nezaposleno lice, što je za 32 javna rada i 351 lice više u odnosu na 2008. godinu (Planom rada za 2009. godinu predviđena je realizacija 70 javnih radova i zapošljavanje 1.200 lica sa evidencije Zavoda).

Zavod je u saradnji sa ministarstvima, međunarodnim i nevladinim organizacijama realizovao pet državnih javnih radova, u trajanju od jednog mjeseca do godinu dana, za 506 lica sa evidencije Zavoda. Aktivnosti na realizaciji ovih projekata odnosile su se na: njegu starih lica u stanju socijalne potrebe; adekvatnu pripremu crnogorskih opština za turističku sezonu; sezonsko

zapošljavanje maturanata; izradu nacionalnih suvenira i uredjenje i održavanje željezničke infrastrukture Crne Gore.

U saradnji sa opštinama, javnim institucijama i nevladinim sektorom realizovano je 97 lokalnih javnih radova, u kojima je učestvovalo 1.025 lica. Radovi su se izvodili u trajanju od jednog do dvanaest mjeseci, a odnosili su se na borbu protiv bolesti zavisnosti, pružanje usluga djeci i mladima sa teškoćama u razvoju, podsticanje razvoja ruralnog i primorskog turizma, izradu suvenira, sredjivanje bibliotekarske gradje, uredjenje nacionalnih i gradskih parkova, korita i obala rijeka, uslužni servis zanatskih radova i dr. Za realizaciju lokalnih javnih radova usmjereno je 1.565.457,13 Eur.

U narednom pregledu dati su podaci o realizovanim javnim radovima u 2009. godini, a u sljedeća dva dati su podaci o realizovanim javnim radovima po Biroima rada.

Broj učesnika javnih radova u 2009. godini

RB	JAVNI RADOVI	BROJ	ANGAŽOVANA LICA	OSTVARENJE PLANA (U %)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1	Državni javni radovi	5	506	160,12
2	Lokalni javni radovi	97	1.025	115,95
3	UKUPNO	102	1.531	127,58

Državni javni radovi - po biroima rada -

RB	BIRO RADA	DRŽAVNI JAVNI RADOVI	
		BROJ RADOVA	BROJ UČESNIKA
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Podgorica	5 od 5	158
2	Nikšić	5 od 5	62
3	Bijelo Polje	5 od 5	66
4	Berane	3 od 5	40
5	Bar	5 od 5	68
6	Herceg Novi	4 od 5	68
7	Pljevlja	3 od 5	44
8	UKUPNO	5	506

**Lokalni javni radovi
- po biroima rada -**

RB	BIRO RADA	LOKALNI JAVNI RADOVI	
		BROJ RADOVA	BROJ UČESNIKA
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Podgorica	31	367
2	Nikšić	6	93
3	Bijelo Polje	27	276
4	Berane	16	149
5	Bar	4	46
6	Herceg Novi	10	52
7	Pljevlja	3	42
8	UKUPNO	97	1.025

8. Profesionalna orijentacija

Ovom aktivnošću obezbjeđuju se objektivne i istinite informacije o: obrazovanju i osposobljavanju, zanimanjima, mogućnostima zaposlenja, stipendijama itd. Uslovno je moguće podijeliti profesionalno informisanje na informisanje učenika i nezaposlenih. Informisanje se vrši preko sredstava javnog informisanja, grupno i individualno.

Procesom profesionalnog informisanja obuhvaćeno je 466 klijenata:

- 234, koji su učestvovali u procesu individualnog profesionalnog informisanja (168 nezaposlenih lica, 53 učenika i 13 roditelja), i
- 232, koji su učestvovali u procesu grupnog profesionalnog informisanja (50 nezaposlenih lica i 172 učenika).

Kada je riječ o učenicima, u 2009. godini su realizovane sljedeće aktivnosti:

- Pripema informatora za izbor srednje škole. Informator je postavljen na sajtu CIPS-a u elektronskoj verziji.
- Nagradni konkursi za najbolji likovni i pismeni rad sa temom iz profesionalne orijentacije održani su u svim biroima rada. Na nagradni konkurs za najbolji pismeni rad javilo se 349 učenika iz 41 škole, a na nagradni konkurs za najbolji likovni rad 593 učenika iz 54 škole. Nagrade na konkursu su prigodne knjige, a nagradjeno je ukupno 42 učenika i 14 nastavnika čiji su učenici osvojili prvu nagradu.

- Savjetnici za profesionalnu orijentaciju promovisali su aktivnosti kojima se bave, kroz učešće u 21 TV i radio emisiji sa različitim temama, vezanim za izbor profesije, upis u škole i različite projekte Zavoda u 2009. godini. U različitim dnevnim i nedjeljnim novinama objavljeno je 16 novinskih članaka o aktivnostima iz profesionalne orijentacije.
- Procesom direktnog profesionalnog informisanja obuhvaćeno je 225 učenika.

Kroz individualni tretman (koji podrazumijeva intervju, testiranje opštih i posebnih sposobnosti, ličnosti i profesionalnih interesovanja) i pisanje individualnih izvještaja je prošlo 128 učenika.

Kada je riječ o profesionalnom informisanju nezaposlenih, ono se odvija kroz saradnju sa savjetnicima za evidenciju i posredovanje, individualni tretman koji podrazumijeva intervju i testiranje (ukoliko je potrebno), održavanje informacijsko-motivacijskih seminara i informisanje putem medija i brošura.

Procesom direktnog profesionalnog informisanja obuhvaćeno je 218 nezaposlenih lica.

U cilju dostupnosti većeg broja informacija nezaposlenim licima otvoren je Klub za traženje posla u Birou rada Pogorica, sa namjerom otvaranja još dva takva u drugim biroima.

9. Profesionalno savjetovanje

U procesu profesionalnog savjetovanja učestvovalo je 355 klijenata:

- Individualnim profesionalnim savjetovanjem obuhvaćeno je 189 klijenata (120 nezaposlenih lica, 59 učenika i 10 roditelja), i
- Proces kompletne psihološke obrade realizovan je sa 166 klijenata (127 nezaposlenih lica i 39 učenika).

Kada je riječ o učenicima, u 2009. godini, u procesu profesionalnog savjetovanja učestvovalo je ukupno 98 učenika (59, u procesu individualnog profesionalnog savjetovanja, i 39, u procesu kompletne psihološke obrade).

Kada je riječ o profesionalnom savjetovanju nezaposlenih u 2009. godini, u njemu je učestvovalo 247 nezaposlenih lica.

10. Profesionalna selekcija

Profesionalnom selekcijom za neposredno zapošljavanje u 2009. godini je obuhvaćeno 196 nezaposlenih lica (130, prošlo kompletnu psihološku obradu za neposredno zapošljavanje, i 66, učestvovalo u postupku intervjuisanja).

11. Radioničarske aktivnosti

U toku 2009. godine u Zavodu su sprovedene i tzv. radioničarske aktivnosti. Njima je prisustvovalo 280 klijenata, od čega 150 nezaposlenih lica i 130 učenika:

- Savjetovanje nezaposlenih lako zapošljivih lica uglavnom je sprovedeno primjenom novog programa edukativno-motivacijskih seminara, u trajanju od tri dana. Program seminara je pohađjalo 138 nezaposlenih lica.
- U cilju podsticanja lakše radne integracije teže zapošljivih lica organizovan je i četvorodnevni seminar za 12 osoba sa invaliditetom (OSI Seminar).
- U radioničarskim aktivnostima za izbor zanimanja učestvovalo je 130 učenika.

12. Stručni tretman nezaposlenih lica

U 2009. godini tzv. informativnim razgovorima, kao specifičnim oblikom rada sa nezaposlenim licima, je bilo obuhvaćeno 8.060 lica (u 2008. godini 8.950). Na tzv. informativno-motivacionim seminarima je učestvovalo 876 nezaposlenih lica (u 2008. godini 859). Analize su pokazale da ovi seminari vrlo podsticajno utiču na nezaposlena lica da aktivno traže posao, a takodje ih podstiču i na aktivno učešće u programima aktivne politike zapošljavanja.

U toku 2009. godine uradjeno je 57.250 planova zapošljavanja (u 2008. godini 63.389) i 87.891 realizacija planova zapošljavanja (u 2008. godini 95.226). Svako nezaposleno lice je dobilo svoje planove zapošljavanja.

13. Program za dugoročno nezaposlena lica

S obzirom na činjenicu da se na evidenciji Zavoda za zapošljavanje nalazi više od 30% teže i teško zapošljivih lica, ukazala se potreba za programima i aktivnostima čiji je cilj uključivanje ove kategorije nezaposlenih lica na tržište rada. Program za dugoročno nezaposlena lica se izvodi kroz informativno-motivacione seminare (radionice) u cilju aktivnijeg i efikasnijeg uključivanja ovih lica u traženje posla.

U 2009. godini su realizovana 84 seminara za dugoročno nezaposlena lica. Njih je pohađalo 1.064 kandidata. Najviše seminara je organizovano u Podgorici – 19 i u njima je učestvovalo 235 dugoročno nezaposlenih lica.

U narednom pregledu dat je broj održanih seminara, sa brojem kandidata, koje su tokom 2009. godine organizovale službe Zavoda za zapošljavanje.

**Seminari za dugoročno nezaposlena lica
- po biroima rada -**

Rb	Opština	Broj seminara	Broj lica
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Podgorica	19	235
2.	Kolašin	1	12
3.	Cetinje	6	72
4.	Danilovgrad	4	48
5.	Tivat	3	37
6.	Herceg Novi	2	26
7.	Kotor	2	24
8.	Bar	9	111
9.	Ulcinj	3	37
10.	Pljevlja	7	92
11.	Nikšić	8	103
12.	Bijelo Polje	8	102
13.	Berane	6	77
14.	Rožaje	6	88
15.	Ukupno:	84	1064

2) CENTAR ZA LJUDSKE RESURSE

Centar za ljudske resurse je u 2009. godini realizovao aktivnosti koje su se odnosile na: istraživačke aktivnosti (Anketa poslodavaca za 2009/2010. godinu, Analiza potreba u turizmu), obučavanje i usavršavanje kadrova Zavoda za pripremu IPA projekata, međunarodnu saradnju i redovne aktivnosti.

1. Anketa poslodavaca za 2009/2010. godinu

Istraživanja tržišta rada i radne snage u Crnoj Gori predstavljaju osnovnu funkciju Centra za ljudske resurse. Anketa poslodavaca predstavlja glavnu istraživačku aktivnost Centra u poslednjih nekoliko godina. U Centru se obavlja priprema, organizacija, analiza rezultata i prevodjenje Ankete poslodavaca, kao i prilagodjavanje baze podataka za potrebe Ankete poslodavaca i ažuriranje baze poslodavaca Zavoda za zapošljavanje. Uzorkom je obuhvaćeno od 50-70% svih zaposlenih i Anketa je u ovoj oblasti najreprezentativnije i najznačajnije istraživanje u Crnoj Gori. Cilj istraživanja je da se kroz neposredan kontakt sa poslodavcima dobije njihovo mišljenje o najvažnijim elementima zaposlenosti i zapošljavanja – očekivano povećanje ili smanjenje broja zaposlenih, deficitarnost kadrova, tehnno-ekonomski viškovi, kvalitet radne snage, potrebe za obukom i očekivane potrebe za određenim vještinama i kompetencijama. Podaci se prikupljaju, analiziraju i publikuju separatno za nacionalni nivo i po pojedinim regionima. U 2009. godini počelo je (i još je u toku) šesto po redu istraživanje kretanja na tržištu rada putem Ankete poslodavaca.

2. Analiza potreba u turizmu

Centar za ljudske resurse je u saradnji sa Holandskom razvojnom organizacijom – SNV i Britanskim savjetom – BC realizovao projekat »Istraživanje tržišta rada, kvalifikacionih i obrazovnih potreba u turizmu i ugostiteljstvu«. Anketiranje je sprovedeno u svim opštinama u Crnoj Gori. Anketirana su preduzeća koja posluju u okviru turističke djelatnosti i ista su odabrana metodom slučajnog uzorka. O rezultatima anketiranja sačinjen je Izvještaj.

3. IPA – Prekogranična saradnja (II komponenta IPA)

Crna Gora ima pristup EU fondovima u okviru prekogranične saradnje sa Hrvatskom, Bosnom i Hercegovinom, Albanijom i Srbijom. U skladu sa programom prekogranične saradnje koji pokriva period od 2007. do 2013. godine, Centar za ljudske resurse je vršio koordinaciju i pružao neophodnu pomoć i informacije biroima rada (glavni nosioci realizacije projekta), vršio organizaciju obuke i usavršavanja kadrova Zavoda za IPA projekte kao i glavna pregovaranja i otklanjanja administrativnih barijera. Uspostavljen je kontakt sa zajedničkim tehničkim sekretarijatom u Kotoru (za saradnju sa Hrvatskom), kao i sa tzv. antena kancelarijama u Nikšiću (za saradnju sa BiH), Tuzima (za saradnju sa Albanijom) i Bijelom Polju (za saradnju sa Srbijom). Predstavnici Centra za ljudske resurse su

zajedno sa kolegama iz biroa rada prisustvovali nizu info dana i foruma za traženje partnera, na kojima su predstavljane informacije o programima prekogranične saradnje, uspostavljeni kontakti i predstavljene projektne ideje. Iz Centra za ljudske resurse vršena je koordinacija pripreme i prijave svih 13 projekata prekogranične saradnje. Svi projekti su pripremljeni i blagovremeno dostavljeni na nadležne adrese. Uskoro se očekuju rezultati, odnosno informacije o tome da li su isti prihvaćeni i hoće li biti finansirana njihova realizacija.

Centar za ljudske resurse je predao i dva projekta za učešće u posebnom programu IPA Adriatic, u kome u jednom konkuriše kao nosilac, a u drugom kao partner sa Udruženjem paraplegičara Crne Gore i još devet partnera, iz Italije, Hrvatske, Albanije i BIH.

Pored navedenih aktivnosti, predstavnici Centra su učestvovali na skupovima koje su organizovali: WAPES (Svjetska asocijacija službi za zapošljavanje) i TAIEX (Instrument za tehničku pomoć i razmjenu informacija).

U toku 2009. godine Centar za ljudske resurse je u saradnji sa predstavnicima preduzeća Papilot iz Slovenije organizovao dva seminara, u trajanju od 11 dana. Na njima se 20 zaposlenih u Zavodu (dva direktora biroa, po dvoje zaposlenih iz svih biroa i šestoro zaposlenih iz Centra) obučavalo za pripremu projekata iz IPA programa.

Takodje, od međunarodne organizacije rada (MOR/ILO) predstavnik Centra za ljudske resurse je dobio grant za pohađanje ILO ljetnje škole: Ekonomija rada za razvoj (Labour Economics for Development), koja je održana u ILO Medjunarodnom centru za obuku (International Training Centre of the ILO) u Torinu, od 29. juna do 3. jula 2009. godine.

Pored pomenutih, u Centru za ljudske resurse su se u proteklom periodu obavljale i redovne aktivnosti, koje se odnose na izradu nedjeljnih i mjesečnih statističkih izvještaja i biltena i ažuriranje web-sajta Zavoda.

III PRIVATIZACIJA AKCIJA ZAVODA ZA ZAPOŠLJAVANJE

1) PRODAJA AKCIJA

Planom privatizacije za 2009. godinu predviđena je privatizacija 26 akcionarskih društava i tri društva sa ograničenom odgovornošću, u kojima Zavod posjeduje hartije od vrijednosti nominalne vrijednosti od oko 25 miliona Eur, putem:

1. javnog tendera,
2. javne aukcije, i
3. berzanske prodaje akcija.

1. Prodaja akcija putem javnog tendera (grupa 1 iz Plana)

Predviđena je privatizacija 10 akcionarskih društava. U toku godine je objavljeno više tendera, a Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje je donio odluke o davanju na prodaju akcija Zavoda u sljedećim društvima: Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju »Dr Simo Milošević« AD – Igalo, »Barska plovidba« AD – Bar, HTP »Ulcinjaska rivijera« AD – Ulcinj i Hotelske grupe »Budvanska rivijera« AD – Budva. Privatizovana su dva akcionarska društva: »Lovćen« osiguranje AD – Podgorica (Savjet za privatizaciju je donio odluku o promjeni metoda privatizacije, sa berzanske na prodaju akcija putem međunarodnog tendera) i »Marina« AD – Bar. U izvještajnom periodu Zavod za zapošljavanje je, kao jedan od prodavaca akcija, zaključio i Ugovor za prodaju 56,4806% akcionarskog kapitala društva Institut za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju »Dr Simo Milošević« AD – Igalo, po tenderu koji je raspisan 2008. godine). Kako ni jedan od kupaca nije izvršio ugovornu obavezu u vezi sa uplatom kupoprodajne cijene, Ugovor je raskinut.

Zavod je po osnovu navedenih prodaja akcija ostvario prihod u ukupnom iznosu od 761.756 Eur, od čega je iznos od 584.210,88 Eur (od prodaje akcija »Lovćen« osiguranja AD – Podgorica) naplaćen, dok je obaveza kupca akcija Zavoda u »Marina« AD – Bar u pogledu uplate sredstava prenijeta u 2010. godinu, saglasno odredbama Kupoprodajnog ugovora.

2. Prodaja akcija putem aukcije (grupa 2 iz Plana)

U periodu 1.1 - 31.12.2009. godine nije bilo prodaje akcija Zavoda putem javne aukcije.

3. Prodaja akcija na berzi (grupa 3 iz Plana)

Prodaja akcija na berzi u toku 2009. godine vršena je u skladu sa Planom privatizacije za 2009. godinu. Ponudjene su akcije Zavoda u 13 društava. I pored povoljnih cijena koje je utvrdila Komisija za berzansku prodaju akcija Zavoda za zapošljavanje tokom godine nije bilo prodatih akcija Zavoda.

2) PRODAJA UDJELA

U izvještajnom periodu nije bilo prodaje udjela Zavoda za zapošljavanje.

3) REALIZACIJA PRIVATIZACIONIH UGOVORA U TOKU

U toku je realizacija ugovora o kupoprodaji akcija Zavoda za zapošljavanje u jednom društvu. Radi se o prodaji akcija iz ranijeg perioda, kada su se društva privatizovala putem prodaje tzv. kontrolnog paketa akcija. Status ove i još nekih transakcija je otvoren, jer su povodom ovih privatizacija pokrenuti sudski sporovi koji još traju. S tim u vezi, uspostavljena je redovna komunikacija sa Sektorom za opšte i pravne poslove, kao i razmjena informacija o istim pitanjima sa Fondom za razvoj Crne Gore i Fondom penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore.

4) UKUPAN PRIHOD OD PRODAJE AKCIJA

Ukupan prihod od prodaje akcija Zavoda za zapošljavanje u periodu januar - decembar 2009. godine iznosi 584.210,88 Eur i odnosi se na prodaju akcija Zavoda u »Lovćen« osiguranju AD – Podgorica. Novac od prodaje akcija Zavoda u »Marina« AD – Bar, u iznosu od 177.545,12 Eur, tek treba, u skladu sa odredbama Kupoprodajnog ugovora, da bude uplaćen na račun Zavoda.

Pored navedenog, Zavod je ostvario i prihod od prodaje stečajne mase. U proteklom periodu uplaćeno je ukupno 87.360,38 Eur od prodaje imovine četiri društva u stečaju.

U toku 2009. godine na račun Zavoda uplaćena su i sredstva u iznosu od 15.549,50 Eur po osnovu obaveze Fonda PIO Crne Gore, proistekle iz Ugovora o regulisanju međusobnih odnosa i prenosa prava svojine na nepokretnosti, br. 02-6222 od 15.9.2008. godine, zaključenog između Fonda za razvoj i Zavoda za zapošljavanje, s jedne, i Fonda PIO, s druge strane. Navedeni Ugovor je proistekao iz Sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza, br. 02-7326 od 19.10.2007. godine, zaključenog između Fonda za razvoj, Fonda PIO i Zavoda za zapošljavanje i Miladije Mijanović iz Podgorice o sticanju prava na nepokretnost zbog ranijeg potraživanja po osnovu prodatih akcija, koje je fiducijom namireno.

Kada su u pitanju ostala događanja u vezi sa privatizacijom u 2009. godini u Crnoj Gori, najveću pažnju privuklo je potpisivanje novih ugovora o realizaciji privatizacije »Kombinata aluminijuma Podgorica« AD – Podgorica i »Rudnika boksita« AD – Nikšić sa većinskim vlasnikom, čime je sporazumno okončan i Arbitražni postupak u Frankfurtu, po tužbi kupca akcija i protivtužbi Države i njenih fondova, kao prodavaca akcija.

IV INOVIRANI PROGRAM ZA KONTINUIRANO STIMULISANJE ZAPOŠLJAVANJA I PREDUZETNIŠTVA U CRNOJ GORI

1. Podnijeti zahtjevi za kredit

U okviru Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori u periodu od 1.1.2009 – 31.12.2009. godine podnijeto je 419 zahtjeva za dodjelu kredita, ukupne vrijednosti 3.038.000 Eur, čijom realizacijom bi se otvorilo 608 novih radnih mjesta.

Posmatrano po opštinama, najviše podnijetih zahtjeva je u: Nikšiću (112 ili 26,73% od ukupnog broja), Bijelom Polju (46 ili 11%), Podgorici (42 ili 10,02%), Mojkovcu (37 ili 8,83%) i Baru (24 ili 5,73%).

Kada su u pitanju djelatnosti, najzastupljeniji su: poljoprivreda i ribarstvo (45,2%), zanatstvo i lične usluge (18,85%), zatim trgovina (13,6%) i ugostiteljstvo (6,7%).

Za bavljenje privatnim biznisom zainteresovana su lica svih obrazovnih profila. U odnosu na stepen stručne spreme najveći broj predatih zahtjeva odnosi se na lica sa nižim stepenom obrazovanja: NK, PK i lica sa trogodišnjim srednjim obrazovanjem čine 61,16%, lica sa srednjom stručnom spremom i VKV – 35,2%, dok lica sa višom i visokom stručnom spremom učestvuju sa 3,64% u ukupnom broju nezaposlenih lica koja su konkurisala za kredit.

Sastavni dio Inoviranog programa samozapošljavanja predstavlja Edukacija iz preduzetništva. Zavod za zapošljavanje Crne Gore je odredio da nijedan projekat ne može biti kreditno podržan, a da nezaposlena lica, koja su nosioci projekata, ne dobiju elementarna znanja iz preduzetništva. Od uspješnosti završetka programa edukacije zavisi mogućnost podnošenja zahtjeva za kredit.

U periodu januar – decembar realizovana su 23 programa Edukacije preduzetnika i njima je obuhvaćeno 301 lice.

2. Regionalne komisije

U posmatranom periodu regionalne komisije su pozitivno ocijenile 542 zahtjeva za kredit (obuhvaćeni i zahtjevi iz prethodnog perioda), u vrijednosti od 3.843.000 Eur, čijim finansiranjem bi se omogućilo zapošljavanje 769 radnika.

3. Odobreni krediti

U 2009. godini Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje je formirao Komisiju za dodjelu kredita iz Inoviranog programa za kontinuirano stimulisanje zapošljavanja i preduzetništva u Crnoj Gori. Zadatak Komisije je da analizira dostavljene, pozitivno ocijenjene zahtjeve za kredit od strane regionalnih komisija i daje predlog Odluka za dodjelu kredita iz navedenog programa Upravnom odboru Zavoda. Takođe, Komisija ima zadatak da obradjuje zahtjeve za prolongiranjem roka otplate kredita i predlaže Upravnom odboru postupanje u vezi sa istima.

U navedenom periodu, Upravni odbor Zavoda za zapošljavanje je odobrio 655 kredita vrijednih 4.544.000 Eur, čijom realizacijom je omogućeno otvaranje 912 novih radnih mjesta.

Najveći broj kredita je odobren u opštinama: Nikšić (164 ili 25,04%), Bijelo Polje i Podgorica (po 46 ili 7,02%), Bar i Rožaje (po 45 ili 6,87%), Berane (41 ili 6,26%) i Pljevlja (37 ili 5,65%).

Kreditni su odobravani za projekte iz svih djelatnosti, u skladu sa planiranim regionalnim razvojem. Najviše odobrenih kredita je iz oblasti poljoprivrede i ribarstva (49,62%). Slijede zanatstvo i lične usluge (17%) i trgovina (13,9%).

Takođe, u posmatranom periodu je isfinansiran jedan projekat čiji je nosilac pripadnik RAE populacije. Vrijednost ovog projekta je 6.000 Eur i predviđa zapošljavanje dva radnika.

4. Kontrola upotrebe sredstava

Zavod za zapošljavanje preko regionalnih komisija vrši kontrolu namjenske upotrebe odobrenih sredstava. Komisije redovno obilaze korisnike kredita, kontinuirano prate stanje projekata i namjensko korišćenje sredstava.

Od 586 iskontrolisanih korisnika kredita, po ocjeni regionalnih komisija njih 332 ili 56,66% je u potpunosti namjenski iskoristilo sredstva. To znači da su sredstva upotrijebili u skladu sa biznis planom, registrovali djelatnost i zaposlili predviđeni broj radnika.

U fazi ispunjenja obaveza je 142 (24,23%) korisnika kredita. Oni sredstva koriste sporije, najčešće iz objektivnih razloga. Najznačajniji problemi su vezani za registraciju preduzeća i osiguranje lica, kao i problemi osiguranja individualnih

poljoprivrednih proizvođača za programe sa više zaposlenih iz oblasti poljoprivrede.

Ukoliko poslije predviđenog roka (koji je objektivno dovoljan) korisnik kredita ne ispunji obaveze iz Ugovora vezane za namjensko korišćenje sredstava, pokreće se postupak raskida Ugovora.

Odobrena sredstva nenamjenski je iskoristilo 112 (19,11%) korisnika kredita i protiv njih je pokrenut postupak raskida Ugovora o kreditu. Korisnici kredita koji su nenamjenski upotrijebili sredstva obavezni su da vrate cjelokupna odobrena sredstva, uvećana za redovnu i zateznu kamatnu stopu. Evidentna je sporost u naplati potraživanja zbog nenamjenskog korišćenja kredita, najčešće prouzrokovana dugotrajnim procedurama kod banaka ili dužinom trajanja sudskih postupaka.

U 2009. godini 472 korisnika je u cjelosti vratilo kredit.

Od ukupnog broja iskontrolisanih korisnika kredita, 358 korisnika su lica koja su pozitivno ocijenjena na edukacionim seminarima. Od navedenog broja, 231 (64,56%) korisnik kredita je namjenski iskoristio dodijeljena sredstva ili je kredit vratio u cjelosti, u skladu sa Ugovorom. U fazi ispunjenja obaveza je 70 (19,55%) korisnika kredita. Kada je u pitanju nenamjenska upotreba kreditnih sredstava, ona je konstatovana kod 57 (15,92%) korisnika kredita.

Osam korisnika koji su pozitivno ocijenjeni na edukacionom seminaru je u 2009. godini u cjelosti vratilo kredit.

Većina postupaka raskida Ugovora o kreditu je pokrenuta zbog nezapošljavanja predviđenog broja radnika i neregistrovanja djelatnosti.

5. Rad Komisije za dodjelu kredita po pitanjima odlaganja otplate kredita

Komisija za dodjelu kredita se sastajala pet puta u 2009. godini. Na navedenim sjednicama je razmatrano 60 molbi korisnika kredita. Od navedenog broja, 29 molbi je odbijeno kao neosnovano, dok je na osnovu 31 molbe postignut dogovor sa podnosiocima o načinu izmirenja prispjelih obaveza.

V INFORMATIČKE AKTIVNOSTI

U okviru Informatičkog sistema Zavoda (oko 330 računara i 200 štampača, raspoređenih u 22 lokalne računarske mreže, koje su međusobno povezane u WAN Zavoda, na bazi MPLS tehnologije MIPNET-a T-COM Crne Gore) egzistira veliki broj programskih aplikacija koje pokrivaju sve segmente poslovnog sistema zapošljavanja. Programske aplikacije i baza podataka su centralizovane na republičkom nivou, čime je obezbijedjena jedinstvenost podataka u realnom vremenu.

U izvještajnom periodu najveći dio aktivnosti bio je opredijeljen poslovima planiranim i započetim tokom 2008. godine, čije je trajanje nastavljeno i u 2009. godini, kao i razvojem novih aplikacija, u skladu sa »Idejnim projektom Informatičkog sistema ZZZCG«. Uporedo sa poslovima vezanim za implementaciju funkcija sistema zapošljavanja u jedinstveni informatički sistem, odvijale su se i aktivnosti na korektivnom i perfektnom održavanju tehničke infrastrukture i postojećih programskih rješenja.

U 2009. godini od značajnijih aktivnosti realizovane su sljedeće:

- **Izrada projektnog zadatka za realizaciju aplikacije »Materijalno - novčana naknada nezaposlenih lica«**
Implementacija ove aplikacije podrazumijeva automatizaciju poslova na evidentiranju zahtjeva za korišćenje novčane naknade, rješavanja o pravu, kao i obračuna i isplate sredstava po osnovu ostvarenog prava.
- **Izrada projektnog zadatka za realizaciju aplikacije »Zapošljavanje stranaca«**
Aplikacija obuhvata sve poslove na evidentiranju zahtjeva za izdavanje radnih dozvola i donošenja odgovarajućih rješenja i zaključaka u prvostepenom upravnom postupku. Priprema dokumenata, koji su proizvod procesa evidentiranja zahtjeva, je u potpunosti automatizovana.
- **Projektovanje i implementacija nove (dopunjene) verzije aplikacije »Anketa poslodavaca«**
Pored inovacije prošlogodišnje aplikacije, za potrebe istraživanja i analize prikupljenih podataka uradjeno je i implementirano preko 50 statističkih izvještaja.

- **Realizacija završnog ispita programa »Osnove računarske pismenosti«**
Saglasno aktivnostima definisanim u Programu zapošljavanja za 2009. godinu, Sektor je organizovao i sproveo završne ispite programa informatičkog opismenjavanja nezaposlenih lica. Za potrebe završne provjere znanja polaznika obuke, uradjene su dvije nove verzije automatizovanog Ispitnog kataloga.

- **Projekat »Objedinjena naplata poreza i doprinosa« (Unified Collection Gateway - UCG)**

Budući da je u toku završna faza implementacije projekta »Objedinjena naplata poreza i doprinosa«, tokom 2009. godine vršene su intenzivne aktivnosti na obezbjedjenju neophodnih preduslova za planirani početak pune produkcije sistema objedinjene registracije (mart 2010). Ovim aktivnostima obuhvaćene su različite pripremne radnje, od obezbjedjenja fizičkog pristupa serverima UCG sistema u Poreskoj upravi putem MIPNET-a, definisanja načina i dinamike dostavljanja/preuzimanja podataka u/iz UCG sistem/a, pa do testiranja funkcionalnosti razvijenih web-servisa, namijenjenih komunikaciji fondova sa UCG sistemom.

- **Portal Crnogorska Berza Rada (CBR)**

Portal Crnogorska berza rada funkcioniše u okviru sajta Zavoda (www.zzzcg.org) kao javni servis zapošljavanja, koji omogućava brzu razmjenu informacija između poslodavaca i tražioca zaposlenja putem Interneta, uz moderatorsku ulogu Zavoda. Postupak oglašavanja slobodnih radnih mjesta na portalu je potpuno automatizovan, tako da su informacije o aktuelnim poslovima dostupne svim zainteresovanim 24 časa dnevno. Prema statističkim podacima o posjećenosti sajta može se zaključiti da je isti veoma posjećen, među najposjećenijima u Crnoj Gori.

Od kada je portal pokrenut (1.6.2006. godine) evidentirano je ukupno 606.251 posjeta i pregledano 7.190.260 stranica (11,86 stranica po posjeti). U toku 2009. godine registrovano je 301.336 posjeta (od čega su 29,87% novi korisnici), koje su učinili 95.278 posjetilaca, iz 114 zemalja. Pregledano je 3.199.089 stranica (10,62 stranica po posjeti). Konstatuje se porast broja korisnika, broja posjeta i broja pregledanih stranica.

- **SMS centar**

Od druge polovine 2005. godine u okviru informacionog sistema Zavoda funkcioniše i SMS Centar. Centar je u potpunosti automatizovan i podržava mobilne operatere mreža 067, 069, 063 i 064. Slanjem odgovarajuće SMS poruke na broj 067 339 111 ili 069 339 111, svi zainteresovani korisnici naših usluga mogu dobiti potpune informacije o aktuelnim oglašenim slobodnim

radnim mjestima ili informacije o raspoloživosti i strukturi određenih zanimanja na evidenciji Zavoda.

Od početka rada SMS Centra, u sistemu je evidentirano ukupno 52.140 primljenih, odnosno (u formi odgovora na primljeni upit) 61.768 poslatih SMS poruka. Tokom 2009. godine primljeno je ukupno 13.183 SMS poruka (prosječno 33,84 poruka dnevno). Od ovog broja, 12.354 ili 93,71% su poruke koje su poslala nezaposlena lica, a odnose se na traženje informacija o oglašenim slobodnim radnim mjestima, dok su ostale poruke - 829 ili 6,29% uputili poslodavci i odnose se na traženje informacija o raspoloživosti i strukturi stručnog kadra, koji se nalazi na evidenciji Zavoda. U odnosu na prethodni period (2008. godina) zabilježen je porast broja evidentiranih poruka koje se odnose na traženje kadra (14,2%), dok je broj poruka koje se odnose na pretraživanje oglašenih slobodnih radnih mjesta ostao približno isti (blagi porast od 3%).

○ **Učešće na INFOFEST-u 2009.**

Na XVI festivalu informatičkih dostignuća - INFOFEST 2009, Zavod je predstavio dostignuti nivo informatičke podrške poslovnom sistemu zapošljavanja. Interesovanje učesnika i posjetilaca festivala je potvrdilo kontinuitet kvaliteta učešća Zavoda na najznačajnijoj ICT smotri u regionu.

○ **Održavanje**

Uporedo sa ovim aktivnostima, odvijale su se i aktivnosti na korektivnom i perfekktivnom održavanju opreme, tehničke infrastrukture i postojećih programskih rješenja. S tim u vezi, a u skladu sa uočenim potrebama pojedinih organizacionih cjelina (kancelarije Budva, Kotor, Tivat, Ulcinj, Cetinje i Danilovgrad) za većim propusnim opsegom veze sa WAN-om Zavoda, planirana su (a u kancelarijama Danilovgrad i Kotor i realizovana) odgovarajuća tehnička poboljšanja, u smislu prelaska sa "dial-up" (ISDN) veze sa MIPNET-om, na stalnu (VPN) vezu, korišćenjem ADSL tehnologije.

VI PRAVNA REGULATIVA

1) NORMATIVNA DJELATNOST

U toku 2009. godine realizovane su sljedeće aktivnosti:

- Učešće u izradi Zakona o zapošljavanju,
- Učešće u izradi podzakonskih akata:
 - Odluka o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2010. godinu,
 - Uredba o poreskim olakšicama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica,
- Izrada podzakonskih akata Zavoda za zapošljavanje Crne Gore:
 - Statut Zavoda za zapošljavanje,
 - Izmjene i dopune Kolektivnog ugovora Zavoda za zapošljavanje,
- Učešće u Projektu Razvoj Nacionalnog okvira kvalifikacija u Crnoj Gori, sa socijalnim partnerima (Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja, Ministarstvo prosvjete i nauke, Centar za stručno obrazovanje, Privredna komora, Zavod za školstvo, Ispitni centar i dr.), a u cilju pripreme Nacionalnog okvira kvalifikacija koji će omogućiti uporedivost kvalifikacija iz različitih oblasti obrazovanja (opšteg, stručnog i visokog), kao i postaviti jasne veze između nacionalnih kvalifikacija i nivoa Evropskog kvalifikacionog okvira,
- Učešće u pripremi Nacionalne klasifikacije zanimanja,
- Drugi pravni poslovi na sprovođenju zakona iz oblasti rada i zapošljavanja.

2) ZAPOŠLJAVANJE STRANIH DRŽAVLJANA

Stranac se može zaposliti, odnosno raditi u Crnoj Gori, pod uslovima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom, potvrđenim i objavljenim međunarodnim ugovorima i opšte prihvaćenim pravilima međunarodnog prava.

Zakonom o zapošljavanju i radu stranaca (»Sl. list CG«, br. 22/08), čija je primjena počela 1. januara 2009. godine, propisano je da se stranac može zaposliti, odnosno raditi u Crnoj Gori pod uslovom da ima: radnu dozvolu, odobrenje za stalno nastanjenje, odnosno odobrenje za privremeni boravak, zaključen ugovor o radu,

odnosno građansko-pravni ugovor i da je obveznik za prijavljivanje rada prijavio rad stranca u skladu sa ovim zakonom.

Radna dozvola je dokument na osnovu kojeg se stranac može zaposliti, odnosno raditi u Crnoj Gori.

Radnu dozvolu izdaje Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

Radna dozvola se izdaje kao lična radna dozvola, dozvola za zapošljavanje i dozvola za rad. Dozvola za rad se prema namjeni dijeli na: dozvolu za sezonski rad stranaca, dozvolu za rad za prekogranične usluge, dozvolu za rad za dodatno osposobljavanje i usavršavanje, dozvolu za rad za kretanje lica unutar stranog privrednog društva, dozvolu za osposobljavanje i usavršavanje i dozvolu za rad za pružanje ugovorenih usluga.

Zakonom o zapošljavanju i radu stranaca je predviđeno da Vlada Crne Gore utvrđuje godišnje broj radnih dozvola - kvotu, u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada. Kvota se utvrđuje najkasnije do 31. oktobra tekuće za narednu godinu.

Na osnovu Odluke o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance (»Sl. list CG«, br. 70/08), Vlada Crne Gore je utvrdila kvotu radnih dozvola za 2009. godinu u ukupnom broju 39.450.

Zavod za zapošljavanje je na osnovu podnijetih zahtjeva u toku 2009. godine izdao ukupno 17.089 radnih dozvola, i to:

- 23 lične radne dozvole;
- 6.443 dozvole za zapošljavanje;
- 9.631 dozvole za sezonski rad;
- 892 dozvole za rad za prekogranične usluge;
- 3 dozvole za rad za dodatno osposobljavanje i usavršavanje;
- 72 dozvole za rad za kretanje lica unutar stranog privrednog društva;
- 3 dozvole za osposobljavanje i usavršavanje; i
- 22 dozvole za rad za pružanje ugovorenih usluga.

3) OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI

Nakon prestanka radnog odnosa nezaposlena lica imaju pravo, po osnovu osiguranja za slučaj nezaposlenosti, na isplatu novčane naknade pod određenim uslovima. Uslovi za sticanje, ostvarivanje i prestanak prava, dužina perioda za koji se isplaćuje i visina novčane naknade utvrđeni su Zakonom o zapošljavanju.

Novčana naknada, na koju se još obračunavaju i uplaćuju doprinosi za zdravstveno i penzijsko - invalidsko osiguranje, shodno Zakonu o zapošljavanju iznosi 60% od najniže cijene rada ili je jednaka iznosu najniže penzije predviđene Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, za one korisnike koji ispunjavaju jedan od sljedećih uslova:

- 60 (muškarac) odnosno 55 (žena) godina života i najmanje 10 godina staža osiguranja; ili
- 30 godina staža osiguranja i najmanje 50 godina života.

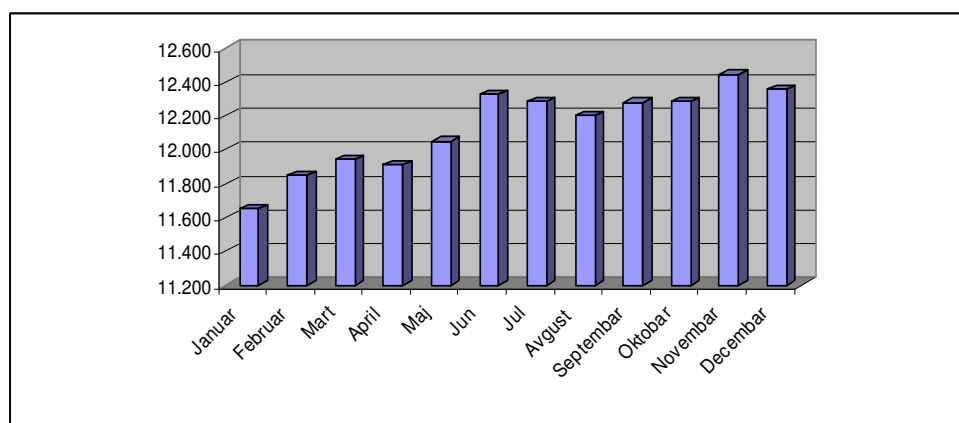
U periodu januar – decembar 2009. godine broj korisnika novčane naknade po mjesecima dat je u sljedećem pregledu:

Mjesec	Najniža penzija	Redovna	Stečaj	Invalidi	Ostali	Svega
Januar	5.852	4.725	426	650		11.653
Februar	6.055	4.740	407	647		11.849
Mart	6.240	4.696	351	652		11.939
April	6.380	4.544	340	645		11.909
Maj	6.595	4.488	316	652		12.051
Jun	6.782	4.533	357	652		12.324
Jul	6.823	4.452	348	659		12.282
Avgust	6.899	4.299	334	670		12.202
Septembar	6.981	4.304	327	666		12.278
Oktobar	7.059	4.242	320	663		12.284
Novembar	7.137	4.340	312	656		12.446
Decembar	7.231	4.171	327	626	1	12.356

Na osnovu datih podataka uočava se povećanje broja korisnika novčane naknade, naročito u drugoj polovini 2009. godine, kada su tehno-ekonomski viškovi iz više preduzeća evidentirani u Zavodu kao nezaposlena lica. U prosjeku, mjesečno je 12.131 nezaposleno lice koristilo navedeno pravo. U poredjenju sa 2008. godinom (7.925 korisnika), to je povećanje za 53%.

To se vidi i u narednom grafiku.

Korisnici novčene naknade u 2009. godini

4) JAVNE NABAVKE

U periodu 1.1 – 31.12.2009. godine Zavod za zapošljavanje je, shodno Odlukama Upravnog odbora, objavio dvanaest Poziva na Otvoreni postupak javne nabavke i sproveo šest postupaka javne nabavke male vrijednosti (šoping metoda).

Otvoreni postupci javne nabavke su objavljeni na sajtu Direkcije javnih nabavki i oglašeni u dnevnom listu »Pobjeda«, dok su postupci nabavki šoping metodom sprovedeni nakon prikupljanja najmanje tri ponude, primjenom kriterijuma najniža ponudjena cijena.

Nakon sprovedenog postupka, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i datom ovlaštenju, direktor Zavoda je donio Odluke o izboru i zaključio ugovore sa najpovoljnijim ponudjačima.

U izvještajnom periodu vršene su i nabavke neposrednim sporazumom, koje nijesu prelazile iznos od 2.000 eura, odnosno 10% ukupnog Budžeta Zavoda za javne nabavke u 2009. godini.

5) PREGLED SUDSKIH SPOROVA

U toku 2009. godine Zavod za zapošljavanje Crne Gore je u svojstvu tužioca ili tuženog vodio pred Osnovnim sudovima u Crnoj Gori i Privrednim sudovima u

Podgorici i u Bijelom Polju sporove iz različitih pravnih osnova, kao što su: povraćaj kredita za samozapošljavanje po tužbama za raskid ugovora, zatim statusnih sporova, sporova iz osnova privatizacije i transformacije, naknada šteta, radnih odnosa i slično.

U sporovima za naplatu nevraćenih kredita za samozapošljavanje, na kraju 2009. godine su vodjena 334 sudska postupka (157, za kredite odobrene posredstvom bivše Banke za razvoj i 177, za kredite odobrene posredstvom Montenegrobanke). U toku godine je nastavljena praksa utvrđivanja novih planova otplate preostalih dugovanja, kojom je dužnicima pružena još jedna prilika da pokušaju da, prema realnim mogućnostima, izmire dug. U protivnom, očekuje se pokretanje novih izvršnih postupaka, kojim će se tražiti naplata na novčanim potraživanjima žiranata, ovdje solidarnim dužnicima, kao i postupaka za prodaju nepokretnosti koje služe kao obezbjeđenje potraživanja po ugovorima o fiduciji sa Zavodom za zapošljavanje. Navedeni poslovi su trajnog karaktera, pa se u pojedinim fazama postupka nalaze pred različitim sudovima.

U sporovima iz osnova privatizacije i transformacije Zavod za zapošljavanje je utužen kao solidarni tuženi, zajedno sa Fondom za razvoj Crne Gore i Republičkim fondom PIO Crne Gore ili samostalno. Pravni osnov u ovim sporovima je uglavnom poništaj ugovora o kupoprodaji akcija, naknada štete ili utvrđivanja broja ili vrijednosti akcija manjinskih akcionara. Sporovi se, u zavisnosti od faze u postupku, vode pred različitim sudovima (pred Privrednim sudovima u Crnoj Gori, zatim po žalbama pred Apelacionim sudom Crne Gore ili po reviziji i drugim vanrednim pravnim sredstvima pred Vrhovnim sudom Crne Gore, tako da se u odredjenom broju slučajeva ne može na potpuno izvjestan način utvrditi vrijeme okončanja spora ni konačan ishod.

VII ODNOSI SA JAVNOŠĆU

U toku 2009. godine Zavod je realizovao mnogobrojne projekte. Uspostavljena je veoma intenzivna saradnja sa svim korisnicima usluga, bilo da se radi o nezaposlenim licima bilo da su u pitanju poslodavci. Putem javnih medija nastavljena je komunikacija, sve u cilju njihovog potpunog i blagovremenog informisanja.

U dnevnim listovima »Pobjeda« i »Dan« triput nedjeljno su oglašavana slobodna radna mjesta. U »Pobjedi« su jedanput nedjeljno na prostoru od jedne strane objavljivane aktivnosti koje su prethodne nedjelje bile aktuelne u Zavodu (ukupno 36 članaka mjesečno u dnevnoj štampi), dok su u mjesečniku »Index« objavljivane na prostoru od dvije strane informacije o aktuelnim dešavanjima u Zavodu u proteklom mjesecu, sa posebnim akcentom na ciljnu grupu – mlade ljude.

Kada je u pitanju upotreba elektronskih medija, Zavod je bio prisutan i na radiju i na televiziji. Na Prvom kanalu »Radio-televizije Crne Gore« realizovano je 50 emisija (jedanput nedjeljno) pod nazivom »Pokreni se...«, dok su na radiju »Antena M« (18 emisija) i »Radiju Crne Gore« (ukupno 12 emisija) realizovani slični sadržaji u istom trajanju – od po 30 minuta. Pored navedenog, o aktivnostima Zavoda, npr. održano je 26 pres konferencija, izvještavano je u vidu priloga u informativnim i specijalnim emisijama na državnoj i lokalnim televizijama i radijima.

Zbog izraženog problema neuskладjenosti ponude i tražnje za radnom snagom na tržištu rada, politika zapošljavanja je i u 2009. godini bila usmjerena na realizovanje obuka nezaposlenih lica za različita zanimanja, prije svega za ona koja su deficitarna. Cilj je bio da se nezaposleni informišu i animiraju radi što većeg odziva i uključenja u programe obuka, dokvalifikacija i prekvalifikacija. Odštampan je veći broj brošura sa navedenom tematikom. Takodje, štampane su i brošure u vezi sa sezonskim zapošljavanjem, namijenjene poslodavcima.

Pored navedenog, redovno je ažuriran i veb sajt Zavoda, preko koga se može ostvariti dvosmjerna komunikacija, kako sa nezaposlenima tako i sa poslodavcima. Na sajtu su se, takodje, mogle pročitati sve informacije o aktivnostima Zavoda i o programima koji se realizuju ili se planiraju.

VIII MEDJUNARODNA SARADNJA

Na predlog Nacionalne službe za zapošljavanje Republike Srbije, u Beogradu je 12.3.2009. godine potpisan Protokol o saradnji između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Nacionalne službe za zapošljavanje Republike Srbije. Protokolom se uspostavlja partnerski odnos i unapređuje saradnja u oblasti razmjene informacija, unapređenja aktivne politike zapošljavanja i posredovanja u zapošljavanju građana Crne Gore i Republike Srbije.

Krajem maja delegacija Zavoda učestvovala je na Generalnoj skupštini i VIII svjetskom kongresu WAPES-a (Svjetska asocijacija javnih službi zapošljavanja), koji je održan u Dubrovniku. Kongres je održan na temu »Odgovori javnih službi zapošljavanja na posljedice svjetske ekonomske krize«. Delegacija Zavoda je iskoristila priliku da uspostavi kontakte sa predstavnicima javnih službi za zapošljavanje iz inostranstva, kao i da u neposrednim kontaktima predstavi aktivnosti Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

U cilju izrade podzakonskih akata koji prate Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, predstavnici Zavoda su boravili u službenoj posjeti Zavodu Republike Slovenije za zapošljavanje i Institutu Republike Slovenije za rehabilitaciju. Posjeta Institutu - Centru za profesionalnu rehabilitaciju je posebno značajna, jer će se u konstituisanju Centra za radnu integraciju teže zapošljivih lica Crne Gore koristiti iskustva Slovenije, prilagodjena našim uslovima.

U Sarajevu je u organizaciji Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, kao domaćina u 2009. godini, krajem aprila održana IV direktorska konferencija Centra javnih službi za zapošljavanje država Jugoistočne Evrope (CPESSEC). Tema konferencije je bila »Uloga službi za zapošljavanje u kontekstu globalne ekonomske krize«. Usvojen je set zaključaka, kao preporuke državama i javnim službama za zapošljavanje za ublažavanje situacije na tržištu rada. U novembru je održana V direktorska konferencija na kojoj su evaluirane preduzete antirecesijske mjere, u cilju prepoznavanja najuspješnijih iskustava i dobre prakse i mogućnosti njihovog prenošenja u druge zemlje. Predstavnik Zavoda je predstavio stanje i trendove na tržištu rada Crne Gore, te osnovne karakteristike i efekte u realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanja, sa posebnim osvrtom na paket mjera ekonomske politike koje je utvrdila Vlada Crne Gore radi očuvanja makroekonomske stabilnosti u uslovima ekonomske krize i sadržaj Memoranduma o socijalnom partnerstvu u okolnostima djelovanja ekonomske krize. Uporedo sa direktorskom, održana je IV ekspertska konferencija na temu »Zapošljavanje i tržište rada u kontekstu ravnopravnosti polova«. Prezentovan je položaj žena na

tržištu rada Crne Gore, sa osvrtom na pravnu regulativu kao osnovu za donošenje kvalitetnih odluka u kreiranju politike zapošljavanja i na podsticajne mjere za što veće zapošljavanje žena.

Predstavnici Zavoda su učestvovali na prvom sastanku Mreže politika zapošljavanja i socijalnih politika država Jugoistočne Evrope, koji je održan 23. juna u Sarajevu, u organizaciji Sekretarijata Regionalnog savjeta za saradnju. Ova Mreža je uspostavljena 2008. godine kao forum koji se gradi na temeljima prethodnog Bukureštanskog procesa i Balkanske mreže javnih službi za zapošljavanje, kroz razmjenu znanja i međusobno učenje. Cilj sastanka je bio da se doprinese planiranju, monitoringu i evaluaciji nacionalnih politika zapošljavanja i socijalnih politika kroz razmjenu znanja. Na sastanku je razmatran akcioni plan rada Mreže u narednom periodu, koja će djelovati kao stalni regionalni mehanizam saradnje za razmjenu i širenje znanja, kao i upravljanje znanjem i dobrim praksama u oblasti zapošljavanja i socijalne politike.

Predstavnici Zavoda su učestvovali na velikom broju međunarodnih seminara i skupova iz oblasti radnih migracija, politika za mlade i zapošljavanja mladih, planiranja i određivanja ciljeva u realizaciji mjera aktivne politike zapošljavanja, aktiviranja neaktivnih lica na evidencijama javnih službi za zapošljavanje, implementaciji sporazuma o socijalnoj sigurnosti u dijelu koji se odnosi na nezaposlenost itd. Obavljeno je niz posjeta relevantnim institucijama država u neposrednom okruženju u cilju pripreme projektnih predloga za učešće Zavoda u IPA projektu prekogranične saradnje.

Tokom 2009. godine Zavod su posjetile delegacije Evropske fondacije za obuku, Svjetske banke, Evropske komisije, Austrijskog konzorcijuma BIT, SALO Holdinga iz Njemačke, predstavnici javnih službi za zapošljavanje Bosne i Hercegovine i Srbije.

U februaru je u Herceg Novom održan međunarodni skup, na kome su učestvovali direktori i zaposleni iz javnih službi zapošljavanja iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije. Prezentovani su programi i razmijenjena iskustva u oblasti aktivne politike zapošljavanja u cilju integracije teže zapošljivih lica na tržište rada, kao i način pružanja usluga poslodavcima.

Na poziv rukovodstva Zavoda, u oktobru je u posjeti Zavodu boravila delegacija Austrijske javne službe za zapošljavanje, a u novembru delegacija Njemačke agencije za zapošljavanje. Gostima su prezentovani trendovi na tržištu rada Crne Gore, kao i mjere koje Zavod realizuje u rješavanju problema nezaposlenosti. Postignuti su načelni dogovori oko buduće saradnje Zavoda sa ovim institucijama, a u 2010. godini se očekuje potpisivanje protokola o saradnji.

IX STATISTIKA TRŽIŠTA RADA

1. EVIDENCIJA NEZAPOSLENIH LICA

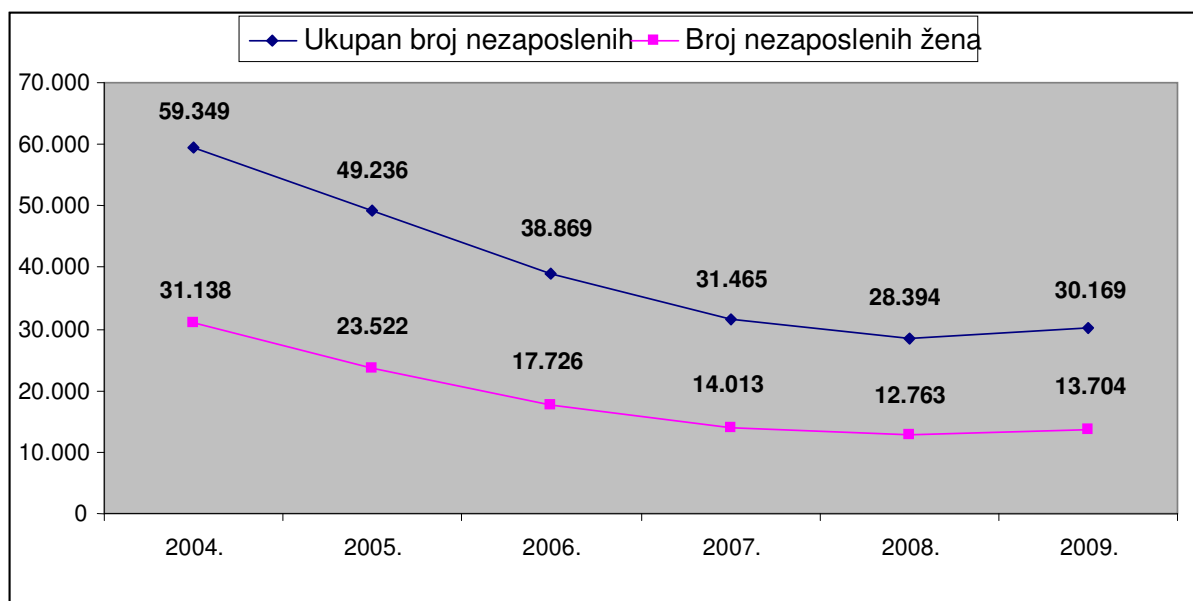
1.1. Kretanje nezaposlenosti

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31. decembar 2009. godine nalazilo se 30.169 nezaposlenih lica (žena je bilo 13.704 ili 45,42%).

U odnosu na 31.12.2008. godine (28.394 lica, a od toga 12.763 žena ili 44,95%) broj nezaposlenih je povećan za 1.775 lica ili za 6,25%.

Na narednom grafiku prikazano je kretanje nezaposlenosti u periodu 2004. do 2009. godine, prema evidencijama Zavoda za zapošljavanje.

**Kretanje nezaposlenosti
(period 2004 – 2009)**

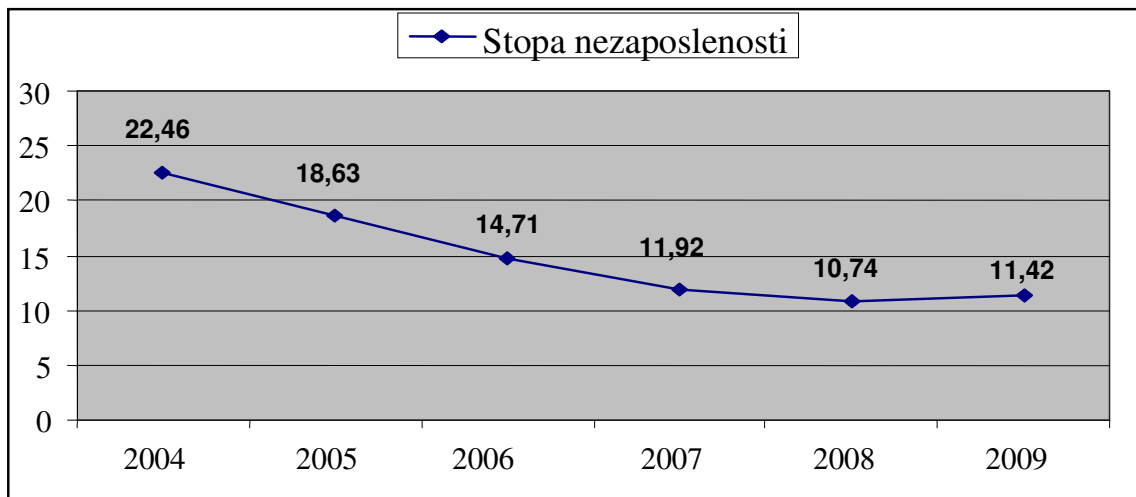

1.2. Stopa nezaposlenosti

Stopa nezaposlenosti na dan 31. decembar 2009. godine je bila 11,42%, a na isti dan 2008. godine 10,74% (veća za 6,33%). Najniže stope nezaposlenosti su u

opštinama Plužine (6,72%), Herceg Novi (7,37%) i Budva (8,10%), a najviše u opštinama Bijelo Polje (18,54%), Cetinje (17,80%) i Mojkovac (16,42%).

Stopa nezaposlenosti (period 2004 – 2009)

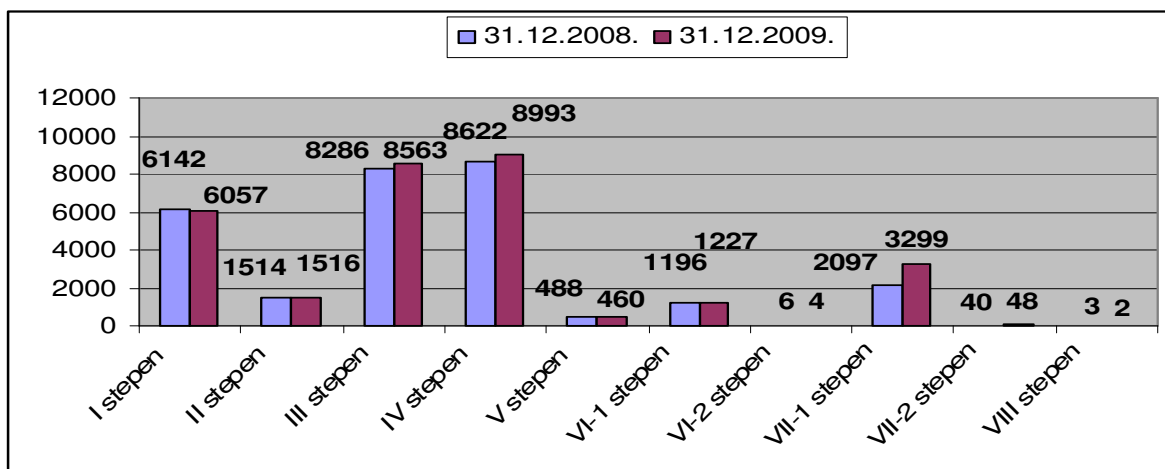
1.3. Kvalifikaciona struktura nezaposlenih lica

Jedan od osnovnih pokazatelja nezaposlenih lica je njihova kvalifikaciona struktura. U narednom pregledu prikazano je kretanje broja nezaposlenih lica (posebno žena) u 2009. u odnosu na 2008. godinu, posmatrano prema stepenima stručne spreme, kao i apsolutne i relativne razlike izmedju dva perioda.

Nezaposleni - prema stepenima stručne spreme -

Rb	Stepen stručne spreme	31.12.2008. godine		31.12.2009. godine		Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	I stepen	6142	2221	6057	2075	-85	98.62
2	II stepen	1514	717	1516	711	2	100.13
3	III stepen	8286	3075	8563	3127	277	103.34
4	IV stepen	8622	4924	8993	5076	371	104.30
5	V stepen	488	36	460	47	-28	94.26
6	VI-1 stepen	1196	564	1227	604	31	102.59
7	VI-2 stepen	6	1	4	1	-2	66.67
8	VII-1 stepen	2097	1201	3299	2032	1202	157.32
9	VII-2 stepen	40	22	48	30	8	120.00
10	VIII stepen	3	2	2	1	-1	66.67
11	Ukupno:	28394	12763	30169	13704	1775	106.25

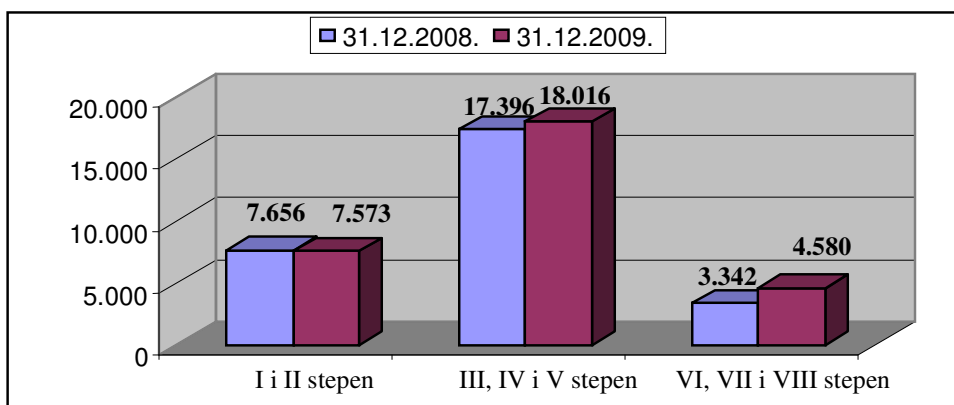
Nezaposleni - prema stepenima stručne spreme -

Na osnovu datih pokazatelja može se konstatovati da je u toku 2009. godine porastao broj nezaposlenih lica u skoro svim kvalifikacijama (izuzev lica sa I i V i simbolično, lica sa VI-2 i VIII stepenom stručne spreme). Od toga, najveće promjene su evidentirane kod lica sa VII-1 stepenom (u apsolutnom i relativnom iznosu), zatim kod lica sa IV i III stepenom stručne spreme (u apsolutnom iznosu) i kod lica sa VII-2 stepenom stručne spreme (u relativnom iznosu, ali simbolično u apsolutnom izrazu).

Kada je u pitanju kretanje kvalifikacione strukture u 2009. godini, na evidenciji Zavoda nalazi se 7.573 ili 25,10% nekvalifikovanih i polukvalifikovanih lica (31.12.2008. godine - 7.656 ili 26,96%). Nezaposlenih sa III, IV i V stepenom obrazovanja ima 18.016 ili 59,72% (31.12.2008. godine - 17.396 ili 61,27%), a sa VI, VII i VIII stepenom obrazovanja ima 4.580 lica ili 15,18% (31.12.2008. godine - 3.342 ili 11,77%).

Nezaposleni - prema kvalifikacionoj strukturi -

1.4. Starosna struktura nezaposlenih lica

Na evidenciji Zavoda na dan 31.12.2009. godine bilo je 11.095 lica starijih od 50 godina ili 36,79% od ukupnog broja nezaposlenih (na dan 31.12.2008. godine - 10.084 ili 35,51%), što znači da se povećalo učešće ove kategorije u ukupnom broju nezaposlenih lica. I pored činjenice što se na kraju 2009. godine na evidenciji nalazi manji broj lica starih između 40 i 50 godina (5.701 ili 584 manje u odnosu na isti dan 2008. godine), nezaposlena lica starija od 40 godina i dalje učestvuju sa više od 50% u ukupnom broju nezaposlenih (55,67%).

Na evidenciji se nalaze i 5.133 nezaposlena lica, mlađja od 25 godina, što čini 17,01% od ukupnog broja. Podaci za 2008. godinu su 4.413 ili 15,54%, što znači da se i apsolutno i relativno povećala nezaposlenost mladih.

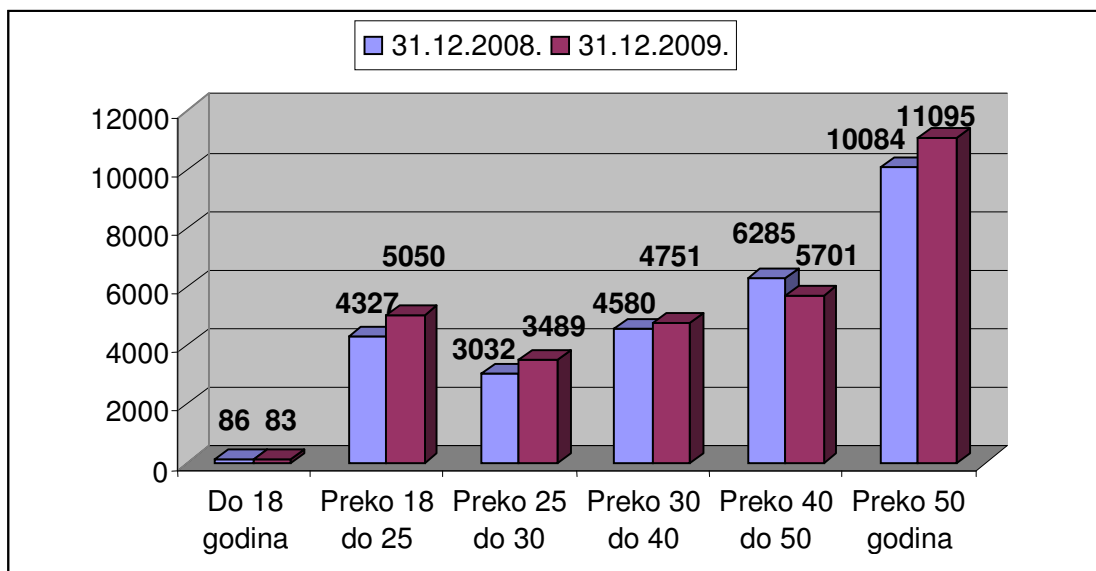
U narednom pregledu prikazani su nezaposleni sa aspekta godina starosti, a potom slijedi i grafički prikaz.

Nezaposleni - prema godinama starosti -

Rb	Godine života	31.12.2008. godine		31.12.2009. godine		Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	Do 18 godina	86	44	83	42	-3	96.51
2	Preko 18 do 25	4327	2060	5050	2432	723	116.71
3	Preko 25 do 30	3032	1545	3489	1781	457	115.07
4	Preko 30 do 40	4580	2546	4751	2578	171	103.73
5	Preko 40 do 50	6285	3270	5701	3026	-584	90.71
6	Preko 50 godina	10084	3298	11095	3845	1011	110.03
7	Ukupno:	28394	12763	30169	13704	1775	106.25

Na narednom grafiku prikazano je stanje nezaposlenih prema godinama starosti, na dan 31.12.2008. i na isti dan 2009. godine.

Nezaposleni - prema godinama starosti -

1.5. Struktura nezaposlenih lica prema dužini radnog staža

Na evidenciji Zavoda za zapošljavanje nalaze se lica koja nemaju radni staž i ostala nezaposlena lica, koja se mogu kategorisati prema dužini radnog staža.

Na dan 31.12.2009. godine na evidenciji je bilo 6.618 lica ili 21,94% od ukupnog broja nezaposlenih (31.12.2008. godine – 6.670 lica ili 23,49%), koji su prvi put tražili posao (lica bez radnog staža). Njihovu strukturu čine: lica bez kvalifikacija (I i II stepen) – 1.334 ili 20,16%, kvalifikovana lica (III, IV i V stepen) – 3.689 ili 55,74% i lica sa višim i visokim obrazovanjem (VI, VII i VIII stepen) – 1.595 ili 24,10%.

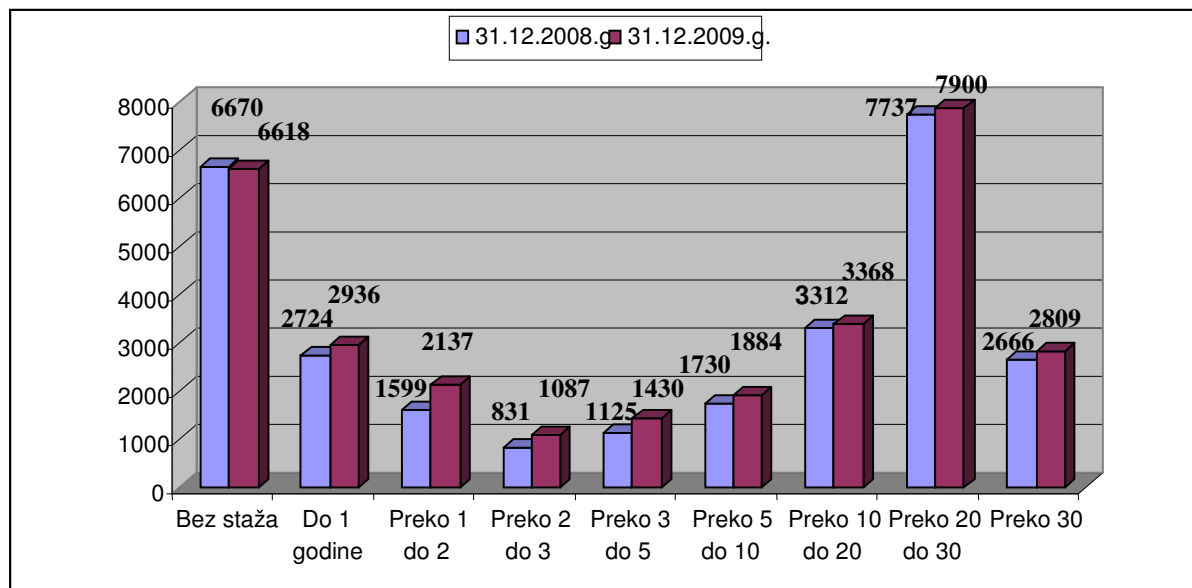
Kada je u pitanju kategorija nezaposlenih lica koji su radili prije nego su se prijavili na evidenciju Zavoda za zapošljavanje, treba istaći da je u toku 2009. godine povećan broj lica sa evidentiranim radnim stažom, koja traže posao.

U narednom pregledu prikazana je struktura nezaposlenih lica prema dužini njihovog radnog staža.

Nezaposleni
- prema dužini radnog staža -

Rb	Radni staž	31.12.2008. godine		31.12.2009. godine		Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Nom. raz.	Indeks
		1	2	3	4	5	6
1	Bez staža	6670	3294	6618	3235	-52	99.22
2	Do 1 godine	2724	1444	2936	1550	212	107.78
3	Preko 1 do 2	1599	952	2137	1218	538	133.65
4	Preko 2 do 3	831	488	1087	638	256	130.81
5	Preko 3 do 5	1125	681	1430	818	305	127.11
6	Preko 5 do 10	1730	971	1884	1022	154	108.90
7	Preko 10 do 20	3312	1474	3368	1601	56	101.69
8	Preko 20 do 30	7737	308	7900	3100	163	102.11
9	Preko 30	2666	451	2809	522	143	105.36
10	Sa stažom (2 do 9)	21724	6769	23551	10469	1827	108.41
11	Ukupno (1 plus 10):	28394	12763	30169	13704	1775	106.25

Nezaposleni
- prema dužini radnog staža -

1.6. Struktura nezaposlenih lica prema dužini traženja posla

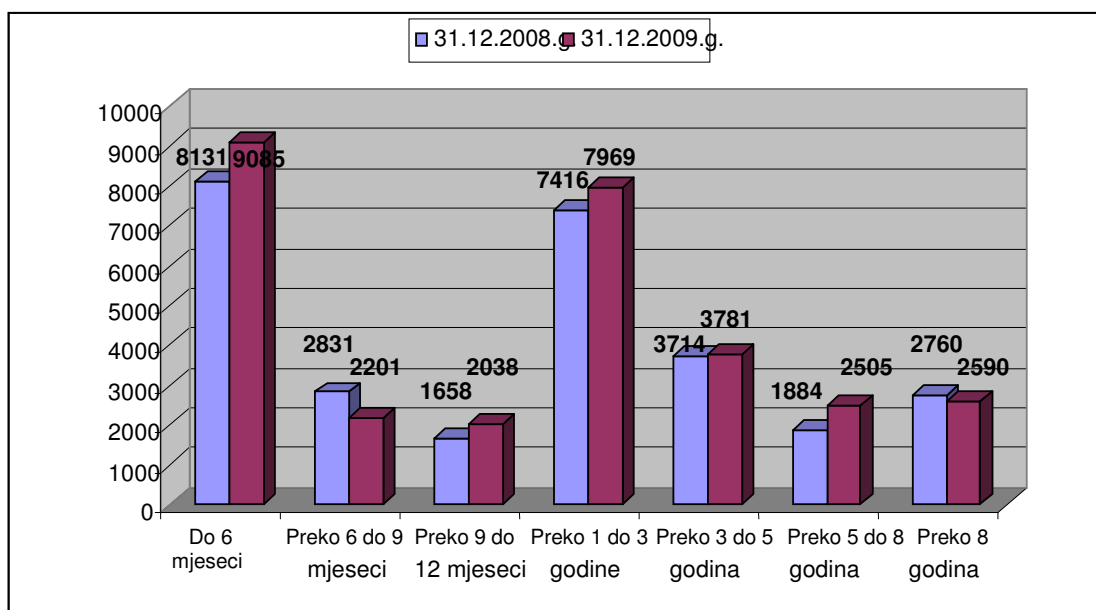
Od ukupnog broja nezaposlenih na dan 31.12.2009. godine (30.169 lica), 16.845 lica ili 55,84% traže zaposlenje duže od godinu dana (podaci na 31.12.2008. godine su 15.774 ili 55,55%), što znači da dugoročna nezaposlenost nije smanjena, već je blago (za 0,29%) povećana.

Zaposlenje duže od tri godine traže 8.876 lica ili 29,42% od ukupnog broja nezaposlenih (31.12.2008 – 8.358 ili 29,44%), a duže od pet godina posao traže 5.095 lica ili 16,89% (31.12.2008 – 4.644 ili 16,36%).

U narednom pregledu prikazani su podaci o nezaposlenima, sa aspekta dužine traženja posla, a potom slijedi i grafički prikaz.

Nezaposleni - prema dužini traženja posla -

Rb	Period traženje posla	31.12.2008. godine		31.12.2009. godine		Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	Do 6 mjeseci	8131	4034	9085	4582	954	111.73
2	Preko 6 do 9 mjeseci	2831	1389	2201	1094	-630	77.75
3	Preko 9 do 12 mjeseci	1658	794	2038	927	380	122.92
4	Preko 1 do 3 godine	7416	3047	7969	3582	553	107.46
5	Preko 3 do 5 godina	3714	1371	3781	1398	67	101.80
6	Preko 5 do 8 godina	1884	725	2505	883	621	132.96
7	Preko 8 godina	2760	1403	2590	1238	-170	93.84
8	Ukupno:	28394	12763	30169	13704	1775	106.25

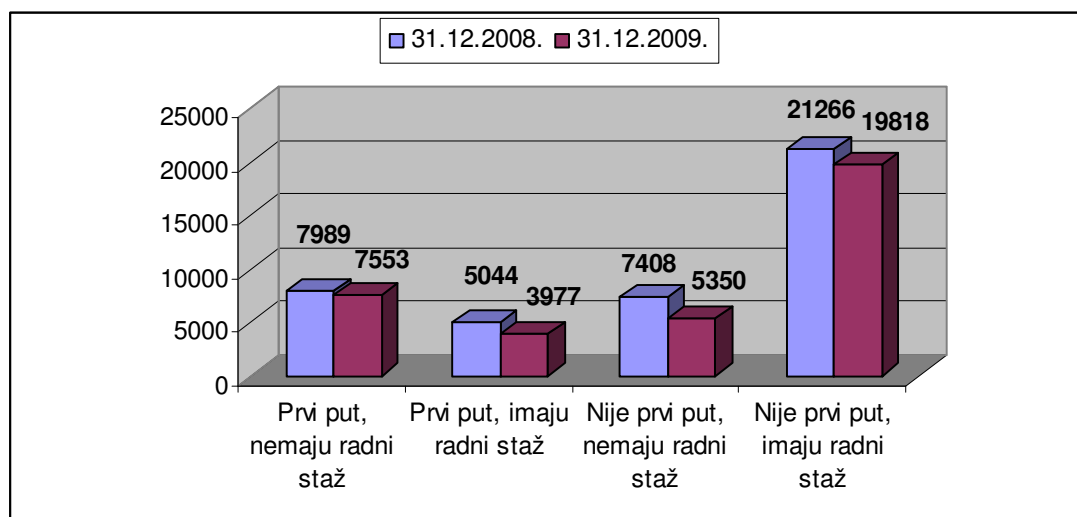
1.7. Novoprijavljena lica

U 2009. godini na evidenciju Zavoda za zapošljavanje se prijavilo 36.698 lica (5.009 ili 12,01% lica manje u odnosu na 2008. godinu). Od tog broja, 11.530 ili 31,42% se prijavilo prvi put, dok su se ostali (25.168 lica ili 68,58%) već prijavljivali na evidenciju Zavoda.

Novoprijavljena lica

Rb	Novoprijavljeni	31.12.2008. god.		31.12.2009. god.		Odnosi 4:2	
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene	Nom. raz.	Indeks
	1	2	3	4	5	6	7
1	Prvi put, nemaju radni staž	7989	4003	7553	3748	-436	94.54
2	Prvi put, imaju radni staž	5044	2147	3977	1658	-1067	78.85
3	Nije prvi put, nemaju radni staž	7408	3776	5350	2642	-2058	72.22
4	Nije prvi put, imaju radni staž	21266	10973	19818	10313	-1448	93.19
5	Ukupno:	41707	20899	36698	18361	-5009	87.99

Novoprijavljena lica

Najviše novoprijavljenih je u starosnoj dobi od 18 do 25 godina – 12.190 ili 33,22% i od 25 do 30 godina – 7.157 ili 19,50%, što čini više od polovine svih novoprijavljenih lica.

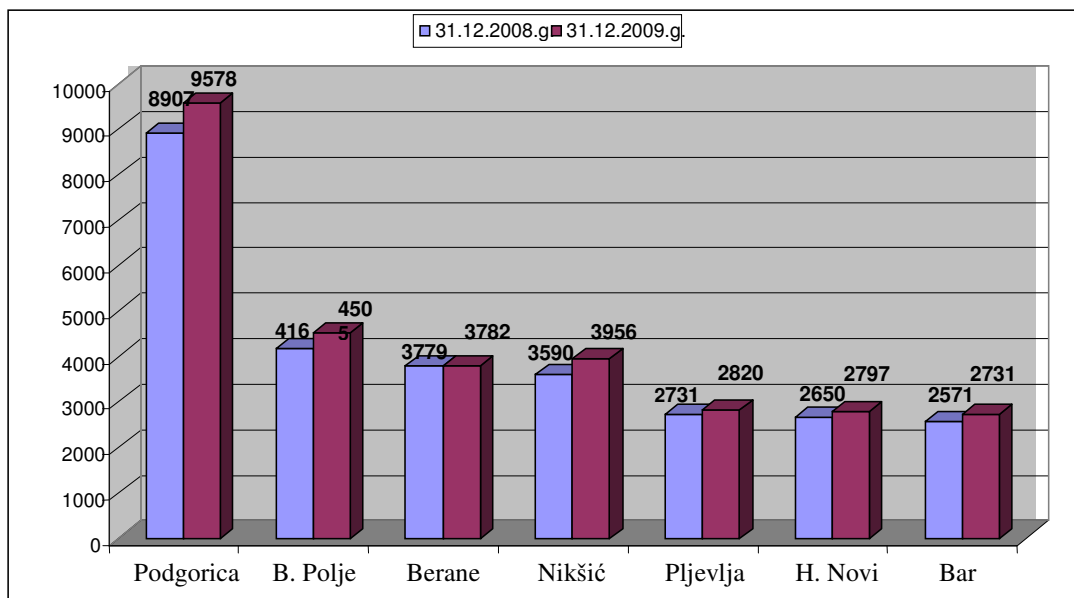
Od ukupnog broja novoprijavljenih nezaposlenih lica, 12.903 ili 35,16% su lica koja nemaju radni staž, dok se na evidenciju nezaposlenih u 2009. godini prijavilo

23.795 lica ili 64,84% od ukupnog broja novoprijavljenih, koji imaju radno iskustvo (staž).

1.8 Regionalna struktura nezaposlenosti

Najviše nezaposlenih na dan 31. decembar 2009. godine bilo je na području Biroa rada Podgorica (sa kancelarijama u Kolašinu, Danilovgradu i Cetinju) – 9.578 lica ili 31,75% od ukupnog broja (31.12.2008. godine – 8.907 ili 31,37%), a najmanje na području Biroa rada Bar (sa kancelarijama u Budvi i Ulcinju) – 2.731 lice ili 9,05% od ukupnog broja nezaposlenih lica u Crnoj Gori (31.12.2008. godine - 2.571 ili 9,05%).

Teritorijalni raspored nezaposlenih - po biroima rada -

U narednom pregledu prikazane su promjene broja nezaposlenih u 2009. godini, posmatrano po biroima rada, sa prikazom razlike na početku i na kraju perioda, kao i relativna promjena (povećanje ili smanjenje pojave, u %).

**Promjene broja nezaposlenih u periodu I – XII 2009. godine
- po biroima rada i kancelarijama -**

Biro rada - kancelarija	31.12.2008.	%	31.12.2009.	%	Razlika 4 - 2	Procenat smanjenja/ povećanja 4 : 2
1	2	3	4	5	6	7
Podgorica	5819	20.49	6768	22.43	949	116.31
Cetinje	1639	5.77	1510	5.01	-129	92.13
Danilovgrad	759	2.67	720	2.39	-39	94.86
Kolašin	690	2.43	580	1.92	-110	84.06
Biro rada Podgorica	8907	31.37	9578	31.75	671	107.53
Berane	1732	6.10	1729	5.73	-3	99.83
Andrijevica	363	1.28	360	1.19	-3	99.17
Plav	405	1.43	452	1.50	47	111.60
Rožaje	1279	4.50	1241	4.11	-38	97.03
Biro rada Berane	3779	13.31	3782	12.54	3	100.08
Herceg Novi	962	3.39	1052	3.49	90	109.36
Kotor	972	3.42	1005	3.33	33	103.40
Tivat	716	2.52	740	2.45	24	103.35
Biro rada Herceg Novi	2650	9.33	2797	9.27	147	105.55
Nikšić	3280	11.55	3683	12.21	403	112.29
Šavnik	188	0.66	141	0.47	-47	75.00
Plužine	122	0.43	132	0.44	10	108.20
Biro rada Nikšić	3590	12.64	3956	13.11	366	110.19
Pljevlja	2439	8.59	2552	8.46	113	104.63
Žabljak	292	1.03	268	0.89	-24	91.78
Biro rada Pljevlja	2731	9.62	2820	9.35	89	103.26
Bijelo Polje	3538	12.46	3820	12.66	282	107.97
Mojkovac	628	2.21	685	2.27	57	109.08
Biro rada Bijelo Polje	4166	14.67	4505	14.93	339	108.14
Bar	1305	4.60	1433	4.75	128	109.81
Budva	394	1.39	598	1.98	204	151.78
Ulcinj	872	3.07	700	2.32	-172	80.28
Biro rada Bar	2571	9.05	2731	9.05	160	106.22
CRNA GORA (UKUPNO)	28394	100	30169	100	1775	106.25

1.9. Oglašavanje slobodnih radnih mjesta

U 2009. godini oglašeno je 47.551 slobodno radno mjesto na osnovu 20.622 prijave o slobodnim radnim mjestima, što je za 17.303 ili 26,68% manje nego u 2008. godini (64.854).

Od ukupnog broja oglašanih slobodnih radnih mjesta, 7.687 ili 16,17% je radni odnos na neodređeno vrijeme, 21.489 ili 45,19% je radni odnos na određeno

vrijeme, 2.344 ili 4,93% su pripravnici i 16.031 ili 33,71% su ostale vrste radnog odnosa (pripravnik – volonter, dopunski rad, privremeni i povremeni poslovi, sezonski poslovi, privremeno radno angažovanje, zapošljavanja invalida).

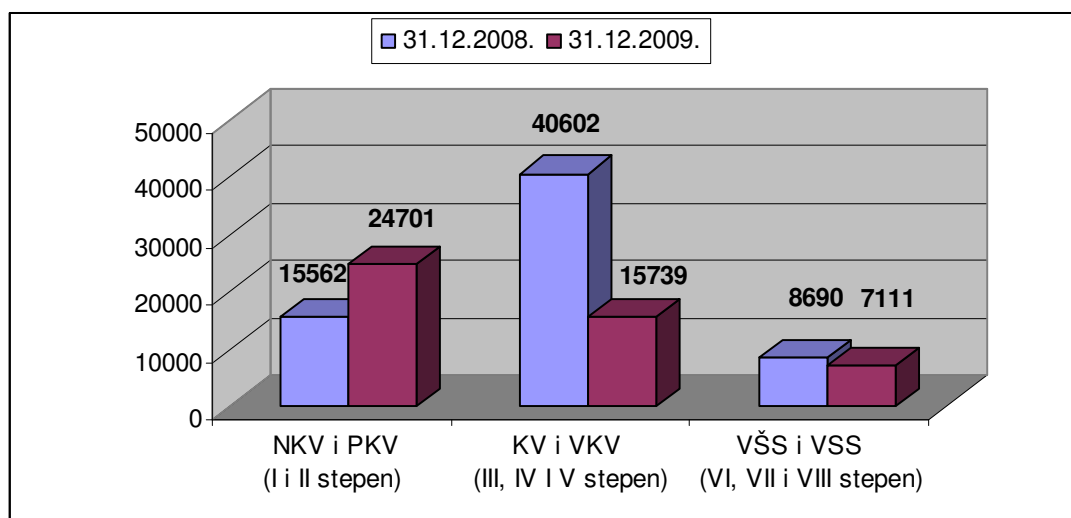
Posmatrano prema vrsti radnog mjesta, 25.467 ili 53,56% su novootvorena radna mjesta, a 22.084 ili 46,44% su upražnjena radna mjesta.

Od ukupno oglašanih slobodnih radnih mjesta, 45.202 ili 95,07% su potrebe za radnicima, a 2.344 ili 4,93% su iskazane potrebe za pripravnicima.

Oglašena slobodna radna mjesta - prema kvalifikacionoj strukturi -

Rb	Radni staž <i>1</i>	31.12.2008. god.		31.12.2009. god.		Odnosi 4:2	
		Ukupno <i>2</i>	% <i>3</i>	Ukupno <i>4</i>	% <i>5</i>	Nom. raz. <i>6</i>	Indeks <i>7</i>
1	NKV i PKV (I i II stepen)	15562	23.99	24701	51.95	9139	158.73
2	KV i VKV (III, IV i V stepen)	40602	58.13	15739	33.10	-24863	38.76
3	VŠS i VSS (VI, VII i VIII stepen)	8690	17.89	7111	14.95	-1579	81.83
4	Ukupno:	64854	100	47551	100.00	-17303	73.32

Oglašena slobodna radna mjesta - prema kvalifikacionoj strukturi -

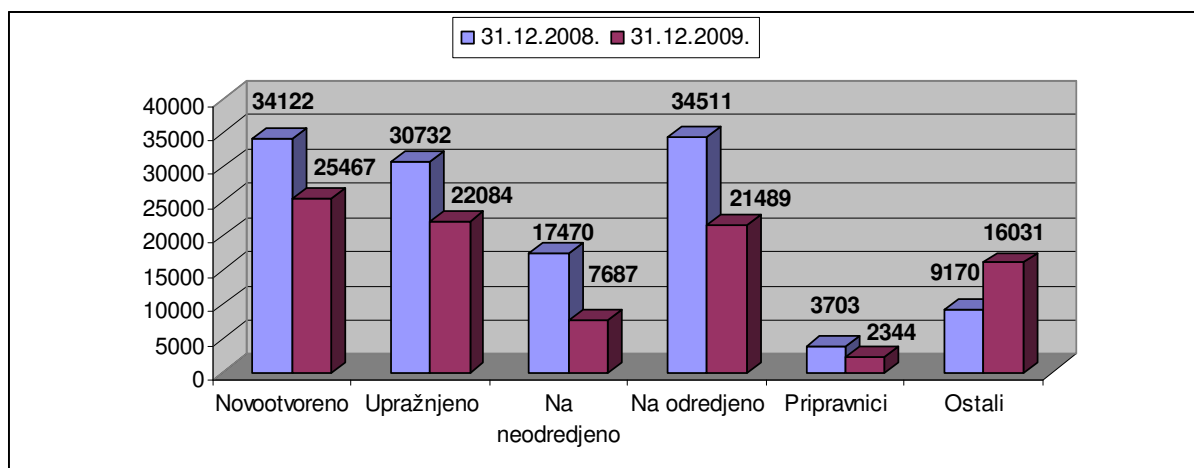
Najviše oglašanih slobodnih radnih mjesta odnosi se na I stepen stručne spreme - 21.633 ili 45,49% od ukupnog broja oglašanih slobodnih radnih mjesta, zatim na IV stepen - 8.024 ili 16,87% i III stepen - 7.456 ili 15,68%.

Najviše slobodnih radnih mjesta oglašeno je u Podgorici - 14.265 ili 30% od ukupnog broja, zatim u Budvi - 8.634 ili 18,16% i Herceg Novom - 3.967 ili 8,34%.

**Oglašena slobodna radna mjesta
- prema vrsti radnog mjesta, radnog odnosa i stručnoj spremi -**

Rb	Stepen stručne spreme	Ukupno	Vrsta radnog mjesta		Vrsta radnog odnosa			
			Novootvorena	Upraznjena	Na neodređeno	Na određeno	Pripravnici	Ostali
			3	4	5	6	7	8
1	I	21633	12957	8676	3259	6543	0	11831
2	II	3068	2036	1032	482	1323	0	1263
3	III	7456	4251	3205	1225	4536	12	1683
4	IV	8024	3576	4448	1430	5168	434	992
5	V	259	74	185	32	134	0	93
6	VI-1	627	254	373	118	362	92	55
7	VI-2	2	0	2	0	2	0	0
8	VII-1	6324	2236	4088	1076	3340	1805	103
9	VII-2	123	53	70	49	62	1	11
10	VIII	35	30	5	16	19	0	0
11	Ukupno:	47551	25467	22084	7687	21489	2344	16031

**Oglašena slobodna radna mjesta
- prema vrsti radnog mjesta i radnog odnosa -**

Najviše oglašanih slobodnih radnih mjesta je u trgovini, opravci motornih vozila i predmeta za domaćinstvo (9.459 ili 19,89%), zatim u gradjevinarstvu (9.146 ili 19,23%) i turizmu i ugostiteljstvu (8.822 ili 18,55%).

1.10. Zapošljavanje i zaposlenost

Prema informacijama dobijenim od strane poslodavaca putem obrasca E3, u 2009. godini je posredstvom Zavoda za zapošljavanje zaposleno 20.763 lica, što je za 19.812 ili 48,83% lica manje u odnosu na 2008. godinu (40.575 lica).

Najviše su zapošljavani srednjoškolci sa četvrtim stepenom stručne spreme – 5.621 ili 27,07%, sa prvim – 4.813 ili 23,18% i sa trećim stepenom stručne spreme – 4.373 ili 21,06%, dok je najmanje zaposleno lica sa VI-2 i VIII stepenom obrazovanja – po 3 ili po 0,01% i sa VII-2 stepenom – 74 ili 0,36%.

Najviše lica se zaposlilo u Podgorici – 6.024 ili 29,01% od ukupnog broja. U opštini Herceg Novi je zaposleno 2.688 lica ili 12,95%, dok je u Baru u 2009. godini zaposleno 1.725 (8,31%), a u Nikšiću 1.699 (8,18%). Najmanje zapošljavanja je bilo u opštinama: Plav – 19 (0,09%), Plužine – 24 (0,12%) i Šavnik – 37 lica (0,18%), odnosno u Andrijevici – 38 (0,18%).

Prema podacima Zavoda za statistiku Crne Gore – MONSTAT-a, u Crnoj Gori je prosječan broj zaposlenih za prvih deset mjeseci 2009. godine iznosio 174.523, što je za 8.882 ili 5,36% više u odnosu na isti period u 2008. godini (165.641).

Broj zaposlenih je povećan kod 10 od 15 sektora djelatnosti (naredni pregled). Porast broja zaposlenih se kretao od 0,95%, u oblasti obrazovanja, do 28,53%, u oblasti aktivnosti u vezi sa nekretninama, dok je najveći porast u apsolutnom iznosu ostvaren u oblasti trgovine (3.955). Smanjenje broja zaposlenih se kretalo od 0,68%, u oblasti zdravstvenog i socijalnog osiguranja, do 13,54% u oblasti rudarstva, dok se broj zaposlenih najviše smanjio u apsolutnom iznosu u oblasti prerađivačke industrije (2.181).

Zaposleni
- po sektorima djelatnosti -

Rb	Sektor	Period		Razlika 2 i 3	
		Ø I-X 2008.	Ø I-X 2009.	Nominalna 3 - 2	Index 3 : 2
		1	2	3	4
1	Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda	2640	2698	58	102.20
2	Ribarstvo	129	120	-9	93.02
3	Vadjenje ruda i kamena	3715	3212	-503	86.46
4	Preradivačka industrija	24385	22204	-2181	91.06
5	Proizvodnja električne energije	6022	5523	-499	91.71
6	Gradjevinarstvo	8664	10053	1389	116.03
7	Trgovina na veliko i malo, opravka	31819	35774	3955	112.43
8	Hoteli i restorani	14500	17043	2543	117.54
9	Saobraćaj, skladištenje i veze	12684	13962	1278	110.08
10	Finansijsko posredovanje	3464	3704	240	106.93
11	Aktivnosti u vezi s nekretninama	5583	7176	1593	128.53
12	Državna uprava i obav. soc. osig.	18620	18863	243	101.31
13	Obrazovanje	12896	13019	123	100.95
14	Zdravstveno i soc. osiguranje	12330	12246	-84	99.32
15	Ostale komun. društ. i lične usl.	8190	8926	736	108.99
16	Ukupno:	165641	174523	8882	105.36

Broj zaposlenih povećan je kod 16 opština (naredni pregled). Najveći porast u apsolutnom iznosu ostvaren je u Podgorici (4.065) i Budvi (1.724), a najveće smanjenje broja zaposlenih na Cetinju (237). U relativnom smislu, najveći porast broja zaposlenih ostvaren je u Budvi (19,18%) i Tivtu (10,47%), dok je na Cetinju zabilježeno najveće smanjenje broja zaposlenih (za 5,35%).

Zaposlenost
- po opštinama -

Rb	Opština	Period		Razlika	
		Ø I-X 2008.	Ø I-X 2009.	Nominalna 3 - 2	Index 3 : 2
1	2	3	4	5	6
1	Andrijevića	537	537	0	100.00
2	Bar	11876	12388	512	104.31
3	Berane	6092	6091	-1	99.98
4	Bijelo polje	8597	8691	94	101.09
5	Budva	8987	10711	1724	119.18
6	Cetinje	4433	4196	-237	94.65
7	Danilovgrad	2951	3145	194	106.57
8	Herceg Novi	11772	12321	549	104.66
9	Kolašin	1712	1849	137	108.00
10	Kotor	6358	6738	380	105.98
11	Mojkovac	1621	1738	117	107.22
12	Nikšić	18227	18758	531	102.91
13	Plav	1418	1400	-18	98.73
14	Plužine	935	940	5	100.53
15	Pljevlja	7278	7313	35	100.48
16	Podgorica	60603	64668	4065	106.71
17	Rožaje	3052	3194	142	104.65
18	Šavnik	299	295	-4	98.66
19	Tivat	3745	4137	392	110.47
20	Ulcinj	4169	4410	241	105.78
21	Žabljak	981	1003	22	102.24
22	Ukupno	165641	174523	8882	105.36

U narednom pregledu dati su podaci o zapošljavanju, po stepenima stručne spreme, vrsti radnog mjesta i vrsti radnog odnosa.

Od ukupnog broja zapošljavanja, 9.678 ili 46,61% se odnosi na novootvorena radna mjesta, dok su 11.085 ili 53,39% upražnjena. Na neodređeno radno vrijeme je zaposleno 3.676 lica ili 17,70% dok se preostali broj (17.087 ili 82,30%) odnosi na zapošljavanje na određeno radno vrijeme.

Zapošljavanje

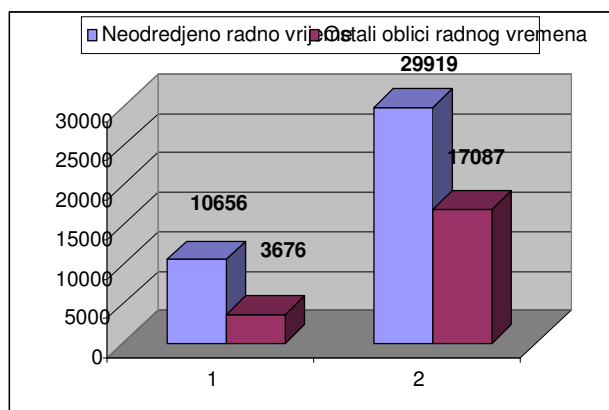
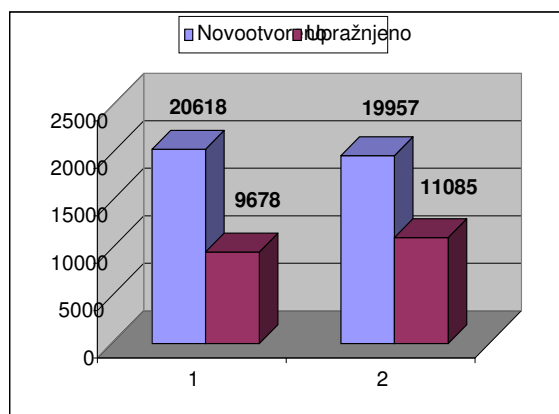
- po stepenima stručne spreme, vrsti radnog mjesta i radnog odnosa -

Rb	Stepen stručne spreme	Ukupno	Novootvoreno	Upražnjeno	Neodredjeno	Ostalo
	1					
1	I	4813	2689	2124	919	3894
2	II	1494	937	557	231	1263
3	III	4373	2066	2307	841	3532
4	IV	5621	2309	3312	1047	4574
5	V	83	31	52	13	70
6	VI ₁	777	252	525	126	651
7	VI ₂	3	0	3	0	3
8	VII ₁	3522	1360	2162	477	3045
9	VII ₂	74	31	43	19	55
10	VIII	3	3	0	3	0
11	Ukupno	20763	9678	11085	3676	17087

Na narednoj strani data su dva grafika (broj 12 i 13), na kojima se mogu uočiti razlike u zapošljavanju prema vrsti radnog mjesta i vrsti radnog odnosa, u 2008. i 2009. godini.

Zapošljavanje

- prema vrsti radnog mjesta i vrsti radnog odnosa -

Najviše zapošljavanja je bilo na poslovima u trgovini na veliko i malo, opravljanju motornih vozila i predmeta za domaćinstvo – 6.065 ili 29,21% od ukupnog broja i ugostiteljstvu i trgovini – 2.852 ili 13,74%. Ako se zanemari simboličan broj

zapošljavanja na poslovima privatnih domaćinstava sa zaposlenim licima i eksteritorijalnih organizacija i tijela (po 5 ili 0,02%), na poslovima ribarstva i proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, gasom i vodom zaposlilo se najmanje lica u 2009. godini – 35 (0,17%), odnosno – 136 (0,66%).

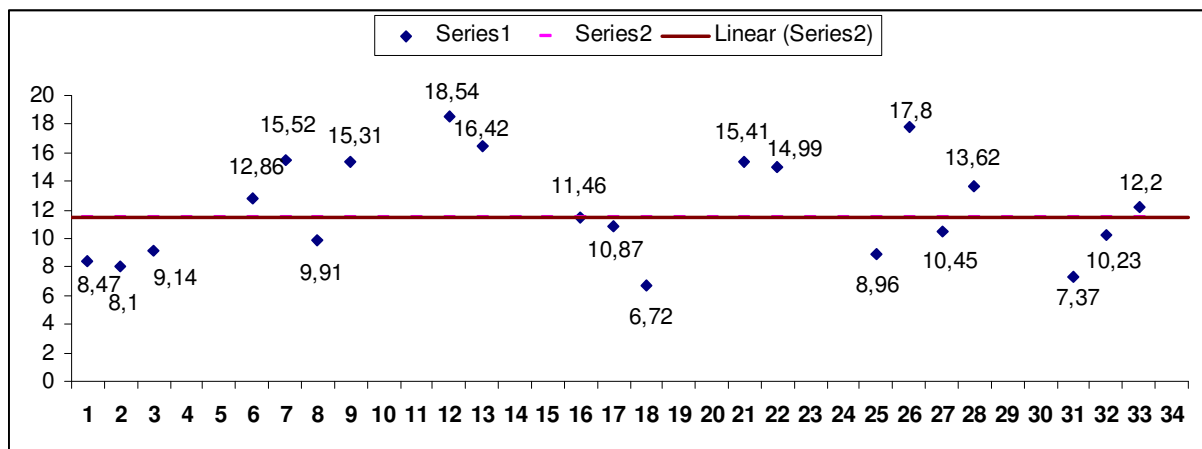
Zapošljavanje - po djelatnostima -

Rb	Djelatnost 1	2008. g		2009. g		Odnosi 4:2	
		Zap.	%	Zap.	%	Nom.raz.	Indeks
		2	3	4	5	6	7
1	A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	479	1.18	140	0,67	-339	29,23
2	B Ribarstvo	67	0.17	35	0,17	-32	52,24
3	D Proizvodnja i snabdijevanje elekt. energijom, gasom i vodom	429	1.06	136	0,66	-293	31,70
4	E Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motoc. i predmeta za domać.	13987	34.47	1940	9,34	-12047	13,87
5	G Preradivačka industrija	3924	9.67	6055	29,16	2131	154,31
6	I Finansijsko poslovanje	862	2.12	1661	8,00	799	192,69
7	J Aktivnosti u vezi sa nekretnin., iznajmljivanje i poslov. aktivn.	2279	5.62	234	1,13	-2045	10,27
8	K Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	982	2.42	1659	7,99	677	168,94
9	DJ Gradjevinarstvo	2299	5.67	776	3,74	-1523	33,75
10	L Obrazovanje	2043	5.04	1833	8,83	-210	89,72
11	LJ Zdravstveni i socijalni rad	1495	3.68	788	3,80	-707	52,71
12	M Ostale komunal., društvene i lične uslužne aktivnosti	2902	7.15	1060	5,11	-1842	36,53
13	N Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	7	0.02	5	0,02	-2	71,43
14	NJ Eksteritorijalne organizacije i tijela	2	0.005	5	0,02	3	250,00
15	V Vajanje rude i kamena	741	1.83	200	0,96	-541	26,99
16	Z Saobraćaj, skladištenje i veze	2775	6.84	1384	6,67	-1391	49,87
17	Ž Hoteli i restorani	5302	13.07	2852	13,74	-2450	53,79
18	UKUPNO:	40575	100	20763	100,00	-19812	51,17

**Stopa nezaposlenosti
- po opštinama -**

RB	BIRO RADA	OPŠTINA	STOPA
1	BAR	Bar	8,47
2		Budva	8,10
3		Ulcinj	9,14
6	BERANE	Berane	12,86
7		Andrijevica	15,52
8		Plav	9,91
9		Rožaje	15,31
12	BIJELO POLJE	Bijelo Polje	18,54
13		Mojkovac	16,42
16	NIKŠIĆ	Nikšić	11,46
17		Šavnik	10,87
18		Plužine	6,72
21	PLJEVLJA	Pljevlja	15,41
22		Žabljak	14,99
25	PODGORICA	Podgorica	8,96
26		Cetinje	17,80
27		Danilovgrad	10,45
28		Kolašin	13,62
31	HERCEG NOVI	Herceg Novi	7,37
32		Kotor	10,23
33		Tivat	12,20

**Prikaz kretanja stope nezaposlenosti po opštinama
- stanje na dan 31.12.2009. godine**

Napomena: Brojevi od 1 do 34 (x-osa) odgovaraju opštinama iz prethodne tabele (1 = Bar (8,47), 2 = Budva (8,10), 3 = Ulcinj (9,14) itd). Horizontalna linija predstavlja prosječnu stopu nezaposlenosti u Crnoj Gori – 11,42%, na dan 31.12.2009. godine, i služi za sagledavanje odstupanja stopa nezaposlenosti po opštinama od prosječne stope u Crnoj Gori.

Nezaposleni
- po opštinama i polu -

Rb	Opština	31.12.2008. godina		31.12.2009. godina		Index	
		Σ	Žene	Σ	Žene	4:2	5:3
		1	2	3	4	5	6
1	Andrijeвица	363	144	360	144	-3	99.17
2	Berane	1732	671	1729	666	-3	99.83
3	Budva	394	235	598	312	204	151.78
4	Bijelo Polje	3538	1607	3820	1672	282	107.97
5	Bar	1305	819	1433	801	128	109.81
6	Cetinje	1639	754	1510	706	-129	92.13
7	Danilovgrad	759	319	720	320	-39	94.86
8	Herceg Novi	962	436	1052	489	90	109.36
9	Kotor	972	375	1005	438	33	103.40
10	Kolašin	690	275	580	207	-110	84.06
11	Mojkovac	628	228	685	262	57	109.08
12	Nikšić	3280	1673	3683	1856	403	112.29
13	Podgorica	5819	2695	6768	3243	949	116.31
14	Plav	405	117	452	128	47	111.60
15	Plužine	122	51	132	65	10	108.20
16	Pljevlja	2439	1101	2552	1124	113	104.63
17	Rožaje	1279	384	1241	471	-38	97.03
18	Šavnik	188	68	141	47	-47	75.00
19	Tivat	716	267	740	304	24	103.35
20	Ulcinj	872	402	700	318	-172	80.28
21	Žabljak	292	142	268	131	-24	91.78
22	UKUPNO	28394	12763	30169	13704	1775	106.25

Nezaposleni
- prema dužini traženja posla i stepenima stručne spreme -

Dužina čekanja	Stepen stručne spreme										Ukupno	
	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII	Σ	žene
Do 6 mjeseci	1563	258	2108	2933	54	336	1	1808	24	0	9085	4582
Preko 6 do 9 mjeseci	406	75	592	697	12	84	0	331	3	1	2201	1094
Preko 9 do 12 mjeseci	426	78	567	586	25	91	0	258	7	0	2038	927
Preko 1 do 3 godine	1732	328	2259	2407	185	390	1	657	9	1	7969	3582
Preko 3 do 5 godina	810	198	1305	1032	132	167	2	132	3	0	3781	1398
Preko 5 do 8 godina	582	221	860	624	40	96	0	80	2	0	2505	883
Preko 8 godina	538	358	872	714	12	63	0	33	0	0	2590	1238
Ukupno:	6057	1516	8563	8993	460	1227	4	3299	48	2	30169	13704
Ukupno žene	2075	711	3127	5076	47	604	1	2032	30	1		

Nezaposleni po biroima rada i stepenima stručne spreme

Opština	Σ	Žene	Stepen stručne spreme									
			I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII
Podgorica	6768	3243	1155	308	1554	2265	130	206	0	1131	18	1
Cetinje	1510	706	554	63	315	431	15	48	0	83	1	0
Danilovgrad	720	320	155	22	218	238	17	14	0	54	2	0
Kolašin	580	207	165	12	206	143	3	16	0	35	0	0
<i>Biro rada Podgorica</i>	9578	4476	2029	405	2293	3077	165	284	0	1303	21	1
Berane	1729	666	471	56	453	550	8	60	0	131	0	0
Andrijevića	360	144	106	7	100	128	2	6	0	11	0	0
Plav	452	128	115	6	110	148	4	26	0	42	1	0
Rožaje	1241	471	356	27	359	304	3	61	0	130	1	0
<i>Biro rada Berane</i>	3782	1409	1048	96	1022	1130	17	153	0	314	2	0
Herceg Novi	1052	489	80	158	351	235	41	76	0	109	2	0
Kotor	1005	438	87	113	319	225	13	108	0	134	6	0
Tivat	740	304	65	40	210	180	108	51	1	84	1	0
<i>Biro rada H. Novi</i>	2797	1231	232	311	880	640	162	235	1	327	9	0
Nikšić	3683	1856	482	182	1126	1045	28	158	2	650	10	0
Šavnik	141	47	38	8	54	33	0	1	1	6	0	0
Plužine	132	65	19	3	49	37	1	6	0	17	0	0
<i>Biro rada Nikšić</i>	3956	1968	539	193	1229	1115	29	165	3	673	10	0
Pljevlja	2552	1124	536	162	812	820	28	75	0	116	2	1
Žabljak	268	131	43	3	73	132	0	6	0	11	0	0
<i>Biro rada Pljevlja</i>	2820	1255	579	165	885	952	28	81	0	127	2	1
Bijelo Polje	3820	1672	852	188	1273	1147	22	125	0	213	0	0
Mojkovac	685	262	151	32	252	197	0	29	0	24	0	0
<i>Biro rada Bijelo Polje</i>	4505	1934	1003	220	1525	1344	22	154	0	237	0	0
Bar	1433	801	370	65	366	382	15	74	0	159	2	0
Budva	598	312	90	27	167	182	16	53	0	61	2	0
Ulcinj	700	318	167	34	196	171	6	28	0	98	0	0
<i>Biro rada Bar</i>	2731	1431	627	126	729	735	37	155	0	318	4	0
UKUPNO:	30169	13704	6057	1516	8563	8993	460	1227	4	3299	48	2

Nezaposleni
- prema godinama starosti -

Godine života	Stepen stručne spreme										Ukupno	
	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII	Σ	ž
Do 18 godina	55	2	26	0	0	0	0	0	0	0	83	42
Preko 18 do 25	499	78	1362	2068	11	66	0	954	12	0	5050	2432
Preko 25 do 30	372	97	769	898	8	234	2	1099	10	0	3489	1781
Preko 30 do 40	791	235	1210	1612	13	263	1	615	11	0	4751	2578
Preko 40 do 50	1272	418	1507	1996	53	223	0	224	8	0	5701	3026
Preko 50 godina	3068	686	3689	2419	375	441	1	407	7	2	11095	3845
Ukupno:	6057	1516	8563	8993	460	1227	4	3299	48	2	30169	13704
Ukupno žene:	2075	711	3127	5076	47	604	1	2032	30	1		

Nezaposleni
- prema dužini radnog staža i stepenima stručne spreme -

Dužina Radnog staža	Stepen stručne spreme										Ukupno	ž
	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII		
Bez staža	1014	320	1583	2105	10	164	1	1404	17	0	6618	3235
Do 1 godine	470	90	711	1123	6	133	1	396	6	0	2936	1550
Preko 1 do 2	273	68	468	629	5	157	1	529	7	0	2137	1218
Preko 2 do 3	128	47	295	401	4	49	0	162	1	0	1087	638
Preko 3 do 5	170	58	390	525	8	100	0	175	4	0	1430	818
Preko 5 do 10	306	102	534	666	7	110	0	157	1	1	1884	1022
Preko 10 do 20	864	242	945	1018	25	123	0	145	5	1	3368	1601
Preko 20 do 30	2138	478	2651	1916	192	269	1	249	6	0	7900	3100
Preko 30	694	111	986	610	203	122	0	82	1	0	2809	522
Sa stažom	5043	1196	6980	6888	450	1063	3	1895	31	2	23551	10469
Ukupno:	6057	1516	8563	8993	460	1227	4	3299	48	2	30169	13704
Ukupno žene:	2075	711	3127	5076	47	604	1	2032	30	1		

Novoprijavljeni
- prema stepenima stručne spreme -

Opis	Ukupno	Žene	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII
Prijava prvi put, bez radnog staža	7553	3748	1861	37	1106	2566	11	113	1	1838	18	2
Prijava prvi put, Sa radnim stažom	3977	1658	1010	102	1051	1184	43	145	1	433	7	1
Ne prijavljuje se prvi put, bez radnog staža	5350	2642	1757	149	1325	1440	4	135	1	530	9	0
Ne prijavljuje se prvi put, ima staž	19818	10313	3496	814	5421	6633	113	895	4	2404	38	0
UKUPNO:	36698	18361	8124	1102	8903	11823	171	1288	7	5205	72	3

Novoprijavljeni
- po opštinama i stepenima stručne spreme -

Opština	Ukupno	žene	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII
Andrijevića	256	108	61	0	62	110	1	5	0	17	0	0
Berane	2067	912	535	30	472	752	3	68	0	207	0	0
Budva	1043	595	190	28	223	399	13	63	0	121	6	0
Bijelo Polje	3611	1529	1014	91	1014	1084	10	102	0	295	1	0
Bar	2903	1627	793	122	707	839	16	113	2	308	3	0
Cetinje	1086	540	293	38	196	381	2	30	0	144	2	0
Danilovgrad	1029	532	236	16	266	382	10	16	0	100	3	0
Herceg Novi	1648	837	161	179	490	477	15	110	0	215	1	0
Kotor	1249	657	96	75	336	401	6	110	0	217	8	0
Kolašin	516	190	136	14	190	112	2	14	0	46	2	0
Mojkovac	700	308	115	9	270	218	1	31	0	56	0	0
Nikšić	4321	2269	687	121	1068	1404	14	142	0	871	14	0
Podgorica	9775	5172	1984	244	1832	3464	38	283	2	1902	24	2
Plav	567	272	223	2	123	145	0	25	0	48	1	0
Plužine	184	98	37	0	69	44	1	7	0	26	0	0
Pljevlja	1910	877	339	59	587	642	10	61	0	207	4	1
Rožaje	1798	782	762	6	488	356	1	41	0	143	1	0
Šavnik	181	78	49	6	52	59	1	2	1	11	0	0
Tivat	756	408	90	36	191	246	21	43	2	125	2	0
Ulcinj	955	500	299	25	247	235	6	17	0	126	0	0
Žabljak	143	70	24	1	20	73	0	5	0	20	0	0
Ukupno:	36698	18361	8124	1102	8903	11823	171	1288	7	5205	72	3

**Oglašena slobodna radna mjesta
- po opštinama -**

Rb	Opština	2008. godina		2009. godina		Nom. Razlika (5-3)	Indeks (5:3)
		Broj prijava o SRM	Broj SRB	Broj prijava o SRM	Broj SRB		
		1	2	3	4		
1	Andrijevica	65	104	38	55	-49	52.88
2	Bar	2507	4833	1505	3560	-1273	73.66
3	Berane	804	1429	326	579	-850	40.52
4	Bijelo Polje	1494	2628	922	1776	-852	67.58
5	Budva	2821	7170	3184	8634	1464	120.42
6	Cetinje	627	1271	360	1006	-265	79.15
7	Danilovgrad	574	1068	183	402	-666	37.64
8	Herceg Novi	3239	5916	2054	3967	-1949	67.06
9	Kolašin	545	988	249	351	-637	35.53
10	Kotor	1766	2711	1503	2853	142	105.24
11	Mojkovac	315	512	175	264	-248	51.56
12	Nikšić	2878	5530	1464	3504	-2026	63.36
13	Plav	119	235	63	170	-65	72.34
14	Pljavlja	1031	1864	634	1127	-737	60.46
15	Plužine	118	158	35	49	-109	31.01
16	Podgorica	12202	23100	5775	14265	-8835	61.75
17	Rožaje	502	839	328	924	85	110.13
18	Šavnik	56	78	40	69	-9	88.46
19	Tivat	994	1677	758	1666	-11	99.34
20	Ulcinj	1017	2408	925	2131	-277	88.50
21	Žabljak	178	337	101	199	-138	59.05
22	Crna Gora	33852	64854	20622	47551	-17303	73.32

**Oglašena slobodna radna mjesta
- po djelatnostima i vrsti radnog odnosa -**

Djelatnost	Ukupno:	Novootvoreno	Upražnjeno	Neodređeno	Određeno	Pripravnik	Pripravnik volonter	Dopunski rad	Privremeni poslovi	Sezonski poslovi	Privremeno radno angažovanje	Invalidi
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	1418	87	1331	33	149	35	0	0	0	1201	0	0
B Ribarstvo	140	100	40	46	38	0	0	0	0	56	0	0
V Vajdenje rude i kamena	254	152	102	20	164	54	0	0	0	16	0	0
G Preradjivačka industrija	9146	6674	2472	1398	3502	68	0	0	47	4100	31	0
D Proizvodnja i snadbijevanje električnom energijom, gasom i vodom	9459	5733	3726	1944	5442	235	3	5	1	1827	2	0
DJ Gradjevinarstvo	3422	1701	1721	534	2293	105	0	2	0	488	0	0
E Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za domaćinstvo	420	138	282	119	247	49	0	4	0	0	1	0
Ž Hoteli i restorani	4129	2634	1495	990	2101	245	0	2	5	784	1	1
Z Saobraćaj, skladištenje i veze	1655	385	1270	670	487	482	0	0	0	16	0	0
I Finansijsko poslovanje	2769	519	2250	136	2273	339	1	5	0	13	2	0
J Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti	959	338	621	168	304	354	1	13	0	119	0	0
K Državna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	2127	842	1285	237	1225	119	0	0	1	545	0	0
L Obrazovanje	31	16	15	2	29	0	0	0	0	0	0	0
LJ Zdravstveni i socijalni rad	7	7	0	0	6	0	0	0	0	1	0	0
M Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti	427	168	259	80	116	45	0	0	0	186	0	0
N Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	2366	1203	1163	499	1171	166	0	5	0	525	0	0
NJ Eksteritorijalne organizacije i tijela	8822	4770	4052	811	1942	48	0	5	0	6015	1	0
UKUPNO:	47551	25467	22084	7687	21489	2344	5	41	54	15892	38	1

Zapošljavanje
- po opštinama i stručnoj spremi -

Opština	Ukupno	I	II	III	IV	V	VI ₁	VI ₂	VII ₁	VII ₂	VIII
Andrijevića	38	1	0	5	8	0	5	0	19	0	0
Bar	1725	589	70	382	475	7	54	0	145	2	1
Berane	408	65	0	69	130	0	22	0	115	7	0
Bijelo Polje	1268	188	25	360	360	1	77	0	256	1	0
Budva	1086	467	46	180	318	2	17	0	56	0	0
Cetinje	323	45	4	44	111	2	12	0	101	4	0
Danilovgrad	154	44	1	21	32	1	7	0	48	0	0
Herceg Novi	2688	684	823	469	395	16	84	0	212	4	1
Kolašin	213	24	6	62	65	0	8	0	47	1	0
Kotor	1694	450	91	402	460	12	90	2	181	6	0
Mojkovac	219	22	13	69	47	0	16	0	52	0	0
Nikšić	1699	285	33	484	537	11	48	0	297	4	0
Plav	19	2	0	2	11	0	0	0	4	0	0
Pljevlja	981	116	23	279	309	4	49	0	199	2	0
Plužine	24	0	0	6	4	0	3	0	11	0	0
Podgorica	6024	1130	123	1061	1946	18	206	0	1502	38	0
Rožaje	247	78	0	63	57	0	11	0	38	0	0
Šavnik	37	4	0	14	10	0	1	0	8	0	0
Tivat	921	267	210	151	151	8	29	1	100	4	0
Ulcinj	902	332	23	226	168	1	37	0	113	1	1
Žabljak	93	20	3	24	27	0	1	0	18	0	0
Ukupno:	20763	4813	1494	4373	5621	83	777	3	3522	74	3

PREGLED: 2009. godina

Rb	Opština	Broj nezaposlenih 1.1.2009.	Novo prijavljeni 1.1.-31.12.2009.	Ukupno 3+4	OSRM 1.1.-31.12.2009.g	Zaposleni 1.1.-31.12.2009.g	Broj nezaposlenih 31.12.2009.	INDEX			
								6:5	7:4	7:5	7:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Andrijevića	363	256	619	55	38	360	8.89	14,84	6,14	69,09
2	Berane	1732	2067	3799	579	1725	1729	15.24	83,45	45,41	297,93
3	Budva	394	1043	1437	8634	408	598	600.84	39,12	28,39	4,73
4	Bijelo Polje	3538	3611	7149	1776	1268	3820	24.84	35,11	17,74	71,40
5	Bar	1305	2903	4208	3560	1086	1433	84.60	37,41	25,81	30,51
6	Cetinje	1639	1086	2725	1006	323	1510	36.92	29,74	11,85	32,11
7	Danilovgrad	759	1029	1788	402	154	720	22.48	14,97	8,61	38,31
8	Herceg Novi	962	1648	2610	3967	2688	1052	151.99	163,11	102,99	67,76
9	Kotor	972	1249	2221	2853	213	1005	128.46	17,05	9,59	7,47
10	Kolašin	690	516	1206	351	1694	580	29.10	328,29	140,46	482,62
11	Mojkovac	628	700	1328	264	219	685	19.88	31,29	16,49	82,95
12	Nikšić	3280	4321	7601	3504	1699	3683	46.10	39,32	22,35	48,49
13	Podgorica	5819	9775	15594	14265	19	6768	91.48	0,19	0,12	0,13
14	Plav	405	567	972	170	981	452	17.49	173,02	100,93	577,06
15	Plužine	122	184	306	49	24	132	16.01	13,04	7,84	48,98
16	Pljevlja	2439	1910	4349	1127	6024	2552	25.91	315,39	138,51	534,52
17	Rožaje	1279	1798	3077	924	247	1241	30.03	13,74	8,03	26,73
18	Šavnik	188	181	369	69	37	141	18.70	20,44	10,03	53,62
19	Tivat	716	756	1472	1666	921	740	113.18	121,83	62,57	55,28
20	Ulcinj	872	955	1827	2131	902	700	116.64	94,45	49,37	42,33
21	Žabljak	292	143	435	199	93	268	45.75	65,03	21,38	46,73
22	UKUPNO	28394	36698	65092	47551	20763	30169	73.05	56,58	31,90	43,66

PREGLED: 2008. godina

Rb	Opština	Broj nezaposelnih 1.1.2008.	Novo prijavljeni 1.1.-31.12.2008.	Ukupno 3+4	OSRM 1.1.-31.12.2008.	Zaposleni 1.1.-31.12.2008.	Broj nezaposlenih 31.12.2008.	INDEX			
								6:5	7:4	7:5	7:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Andrijevica	394	296	690	104	62	363	15.07	20.95	8.99	59.62
2	Berane	1947	2336	4283	4833	3012	1732	112.84	128.94	70.32	62.32
3	Budva	448	1010	1458	1429	1046	394	98.01	103.56	71.74	73.20
4	Bijelo Polje	4313	3663	7976	2628	1955	3538	32.95	53.37	24.51	74.39
5	Bar	1621	2897	4518	7170	2908	1305	158.70	100.38	64.36	40.56
6	Cetinje	765	2068	2833	1271	459	1639	44.86	22.20	16.20	36.11
7	Danilovgrad	719	1354	2073	1068	526	759	51.52	38.85	25.37	49.25
8	Herceg Novi	929	1872	2801	5916	4244	962	211.21	226.71	151.52	71.74
9	Kotor	1053	1283	2336	988	519	972	42.29	40.45	22.22	52.53
10	Kolašin	688	621	1309	2711	1895	690	207.10	305.15	144.77	69.90
11	Mojkovac	755	753	1508	512	368	628	33.95	48.87	24.40	71.88
12	Nikšić	3839	4193	8032	5530	3935	3280	68.85	93.85	48.99	71.16
13	Podgorica	6685	11653	18338	235	57	5819	1.28	0.49	0.31	24.26
14	Plav	484	1872	2356	1864	1618	405	79.12	86.43	68.68	86.80
15	Plužine	128	212	340	158	137	122	46.47	64.62	40.29	86.71
16	Pljevlja	2761	2123	4884	23100	14492	2439	472.97	682.62	296.72	62.74
17	Rožaje	1330	1508	2838	839	502	1279	29.56	33.29	17.69	59.83
18	Šavnik	205	136	341	78	2	188	22.87	1.47	0.59	2.56
19	Tivat	858	864	1722	1677	1351	716	97.39	156.37	78.46	80.56
20	Ulcinj	1200	884	2084	2408	1267	872	115.55	143.33	60.80	52.62
21	Žabljak	352	109	461	337	220	292	73.10	201.83	47.72	65.28
22	UKUPNO	31465	41707	73181	64854	40575	28394	88.62	97.29	55.44	62.56

**TABELA: ODOBRENA KREDITNA SREDSTVA ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE
(PO OPŠTINAMA, 2009. GODINA)**

RB	OPŠTINA	BROJ KREDITA	BROJ RADNIKA	SREDSTVA (EUR)
1.	Andrijevica	17	22	110.000
2.	Bar	45	72	360.000
3.	Berane	41	49	245.000
4.	Bijelo Polje	46	65	325.000
5.	Budva	21	37	185.000
6.	Danilovgrad	14	21	105.000
7.	Žabljak	11	16	80.000
8.	Kolašin	29	38	190.000
9.	Kotor	7	11	55.000
10.	Mojkovac	36	46	230.000
11.	Nikšić	164	199	989.000
12.	Plav	29	40	200.000
13.	Plužine	8	11	55.000
14.	Pljevlja	37	59	285.000
15.	Podgorica	46	90	450.000
16.	Rožaje	45	58	290.000
17.	Tivat	3	3	15.000
18.	Ulcinj	14	22	110.000
19.	Herceg Novi	14	16	80.000
20.	Cetinje	16	25	125.000
21.	Šavnik	12	12	60.000
22.	Ukupno (1 do 21)	655	912	4.544.000

**TABELA: ODOBRENA KREDITNA SREDSTVA ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE
(PO DJELATNOSTIMA, 2009. GODINA)**

RB	DJELATNOST	BROJ KREDITA	BROJ RADNIKA	SREDSTVA (EUR)
1.	Industrija i rudarstvo	19	39	195.000
2.	Poljoprivreda i ribarstvo	325	394	1.968.000
3.	Šumarstvo	0	0	0
4.	Gradjevinarstvo	25	39	195.000
5.	Saobraćaj i veze	18	23	115.000
6.	Trgovina	91	138	690.000
7.	Ugostiteljstvo i turizam	39	74	360.000
8.	Zanatstvo i lične usluge	111	159	791.000
9.	Finans.tehn.i posl. usluge	12	19	95.000
10.	Obrazovanje, nauka, kultura i informacije	6	12	60.000
11.	Zdravstvena i socijalna zaštita	9	15	75.000
12.	Ukupno (1 do 11)	655	912	4.544.000